

AGENȚIA DE MEDIU

ENVIRONMENTAL AGENCY

MD-2005 mun.Chîșinău, str. Albișoara 38, Tel. (022) 820-770, E-mail: am@am.gov.md, Web: http://am.gov.md

**Nr. 10/1129/2024 din 19.08.2024
La nr. 46-77/1744 din
18.07.2024**

**Î.S. „MOLDELECTRICA”
str. V. Alecsandri, 78, or. Chîșinău**

ACORD DE MEDIU Nr. 08

Urmare a solicitării adresate de către ÎS „Moldelectrica” nr. 46-77/1744 din 18.07.2024, înregistrată la Agenția de Mediu nr. 6216/1-53470 din 18.07.2024, privind emiterea Acordului de Mediu pentru activitatea planificată „Interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și României prin construcția LEA 400kV Bălți-Suceava”, Vă comunicăm următoarele.

În rezultatul examinării Documentației privind evaluarea impactului asupra mediului (în continuare Documentația EIM) elaborată în anul 2023 de către Institutul de Studii și Proiectări Energetice România, Institutul de Cercetări de Mediu (IVL) Suedia și Energoproiect din Republica Moldova, a avizelor organelor administrației publice centrale locale, ale organelor de supraveghere control ale altor institutii interesate de activitatea planificată, precum și tinând cont de comentariile, obiecțiile propunerile prezentate de public în formă scrisă, a organizării consultărilor/dezbaterilor publice asupra Documentației EIM și Social.

În baza prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, cu modificările ulterioare, ale Legii nr.1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, cu modificările ulterioare, a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018, a altor acte normative speciale care reglementează procedura de evaluare a impactului asupra mediului, în scopul stabilirii condițiilor măsurilor pentru protecția mediului care sunt necesare a fi respectate la realizarea activității planificate, precum a soluțiilor alternative de diminuare a impactului negativ asupra mediului social care ar putea surveni în rezultatul desfășurării activității planificate, Agenția de Mediu emite:

ACORDUL DE MEDIU

la documentația privind evaluarea impactului asupra mediului pentru proiectul „Interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și României prin construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava”, propus de la stîlpul terminal al LEA 400 kV amplasat pe teritoriul României, traversînd partea de Nord a Republicii Moldova, inclusiv, raionul Glodeni (comunele Balatina și Cuhnești, satele: Dușmani, Ciuciulea, Limbenii Vechi, Limbenii Noi și Fundurii Vechi), raionul Fălești (comunele Obreja Veche și Hiliuți cu satul Pîrlița), raionul Râșcani (satul Corlăteni) și municipiul Bălți (satul Sadovoe) pînă la stațiile electrice 330/110/10,5 kV Bălți (existentă) și 330 kV BtB (planificată).

CONTINUTUL-CADRU AL ACORDULUI DE MEDIU

I. CARACTERISTICA GENERALĂ A PROIECTULUI, AMPLASAMENTULUI

1) Descrierea succintă a importanței și contribuției (beneficiul) urmare realizării proiectului:

Interconectarea electroenergetică între R.Moldova și România va permite Republicii Moldova diversificarea surselor de alimentare cu energie electrică integrarea sistemului energetic național în sistemul energetic European prin intermediul României.

Proiectul este inclus în Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin HG nr. 102/2013 va îmbunătăți aprovizionarea cu energie electrică a Republicii Moldova.

2) Obiectivele, scopurile principale și secundare:

Obiectivul general al Proiectului îl reprezintă asigurarea unui nivel mai înalt de securitate pentru Republica Moldova, integrarea pe piața energetică europeană, în conformitate cu Strategia Energetică până în anul 2030, adoptată în anul 2013 de Guvernul Republicii Moldova.

Obiectivul principal al activității planificate este asigurarea interconectării asincrone între Sistemul Energetic al Republicii Moldova - Sistemul Energetic al României prin realizarea unei linii electrice aeriene (LEA) de 400 kV Bălți-Suceava cu o lungime de circa 48 km, care va realiza legătura între stațiile electrice 400/110/ kV Bălți și 400/110/20 kV Suceava al cărei traseu traversează din România spre Republica Moldova peste râul Prut, prin raioanele Glodeni, Fălești, Rîșcani și municipiul Bălți.

Scopurile proiectului:

- stabilizarea, îmbunătățirea interconectării sistemelor electroenergetice de furnizare, transport al energiei electrice;
- integrarea sistemului de transport al energiei electrice al Republicii Moldova în piața Uniunii Europene prin conexiuni cu rețeaua europeană (ENTSO-E);
- întărirea rolului Republicii Moldova ca parte a coridorului de transport al energiei electrice, prin realizarea de noi coridoare de interconectare, integrate în sistemul energetic al Republicii Moldova în Rețeaua Europeană „ENTSO-E”, consolidarea rețelei interne de transport al energiei electrice;
- creșterea eficienței sectorului energetic național, în special al segmentului de transport și distribuție a energiei electrice;
- îmbunătățirea stabilității fiabilității sistemului electroenergetic național regional;
- consolidarea în regiune a rolului coridorului moldovenesc de transport al energiei electrice, prin construirea de noi inter-coridoare/rețele care sunt, sau pot fi conectate la sistemul european;
- optimizarea alimentării cu energie electrică a Republicii Moldova, prin sporirea oportunităților pentru dezvoltarea de alte surse de energie, inclusiv surse de energie verde, pentru deservirea regiunii;
- creșterea securității în alimentarea cu energie electrică față de dependența actuală de furnizorii de energie electrică, produsă cu utilizarea de gaze naturale;
- compatibilitate viitoare cu rețelele electrice europene, stimulând astfel piața de energie din regiune;
- locuri de muncă pe termen scurt (pentru muncitorii locali - la construcția LEA, a stației noi BtB) pe termen lung (angajarea muncitorilor la stația nouă BtB Bălți).

3) Rezumat generalizat despre caracteristicile proiectului și amplasamentului.

Proiectul „Interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova României prin construcția LEA 400kV Bălți-Suceava, se încadrează în prevederile Legii nr. 86 din 29 mai 2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, în Anexa nr. 1, punctul 21 „Construirea cablurilor electrice suspendate cu o tensiune de minimum 220 kV și o lungime de cel puțin 15 km”.

Proiectul constă în construcția, furnizarea echipamentelor, punerea în funcțiune a:

- stației electrice noi BtB Bălți și modificări în stația electrică existentă de 330/110/10,5 kV Bălți, pentru realizarea conexiunii asincrone între sistemele electroenergetice ale României și Republicii Moldova, anume - ENTSO — E cu Sistemul Energetic Integrat/Sistemul Energetic Unificat (SEV SEU);
- modernizarea stației electrice existente de 330/110/10,5 kV Bălți cu o nouă secțiune de 400 kV pentru a face stația compatibilă cu LEA de 400 kV;
- linie de transport al energiei electrice cu tensiunea de 400 kV între stațiile electrice Bălți - Suceava cu o lungime totală de 48 km;
- modificări în stația electrică existentă de 330/110/10,5 kV Bălți constând în extinderea schemei de echipare cu o celulă nouă de linie prevăzută cu 2 întreruptoare pe circuit;
- stația electrică nouă BtB Bălți, amplasată lângă stația electrică existentă de 330/110/10.5 kV Bălți, care se va conecta la stația electrică existentă și racord de 330/ kV între stația BtB Bălți și stația existentă.

Proiectul pe teritoriul Republicii Moldova constă în realizarea unei LEA 400 kV Bălți - Suceava (România) cu o lungime de circa 48 km, a unei stații noi BtB pe amplasamentul adiacent stației electrice 330/110/10.5 kV Bălți, a unor modificări în stația existentă ca urmare a interconectării

asincrone între sistemul electroenergetic (SE) al Republicii Moldova și SE al României.

Întrucât traseul LEA 400 kV Bălți - Suceava intersectează LEA 110kV Balatina-Moara Domnească și LEA 110kV Bălți - Fălești, pentru realizarea gabaritelor pe verticală cu LEA 110kV traversate, acestea vor fi modificate prin montarea unor stâlpi pe subtraversare cu înălțime redusă. Traseul LEA include 157 de stâlpi, dintre care 154 de stâlpi pentru susținerea și întinderea a conductoarelor și 3 stâlpi terminali. Stâlpii vor varia în înălțime în funcție de condițiile locale (21,6 m în cazul stâlpilor pe întindere, 27 m în cazul stâlpilor de susținere). LEA 400 kV Bălți - Suceava va fi echipată cu 3 conductoare active/fază tip ASCR 300/69 mm². Conductoarele active se vor proteja împotriva oscilațiilor de unde scurte (vibrații) și a oscilațiilor de unde medii prin utilizarea distanțierelor amortizoare, montate în deschiderea la intervale inegale, însă fără a depăși distanța de 60 m.

Sistemul este trifazat respectiv dispune de 3 „conductori”. Rezultă că distanța între conductoarele de la extreme (între drept stâng este total de 30 m). Zona de siguranță impusă prin legislație va fi suprafața de sub linii încă 30 de metri, de fiecare parte stînga/dreapta, însumînd un coridor de siguranță în total de 75,0 metri pînă la 75,5 m. În interiorul acestei zone nu pot fi construite clădiri locative, doar cel mult poate fi utilizat în scop agricol, cum ar fi pășunatul sau agricultura.

LEA 400 kV pornește de la stâlpul terminal al LEA 400 kV amplasat pe teritoriul României, traversează râul Prut apoi luînd orientarea spre Est trece printre localitățile Balatina și Tomeștii Noi, ocolind pe la Sud Clococenii Vechi și Dușmani apoi printre localitățile Limbenii Noi și Limbenii Vechi, respectiv Pârlița și Fundurii Vechi, continuă în partea de Sud a s. Sadovoe, traversează drumul Magistral M14 și intră în stația BtB Bălți.

4) Referință la actele din cadrul normativ în vigoare care au fost luate în considerare și s-a ținut cont de respectarea cerințelor acestora, în special a legislației de mediu, cât și altor prevederi legislative specifice din legislația națională (strategii, planuri, programe naționale, Legi, Hotărâri de Guvern, Acte departamentale, Regulamente, Instrucțiuni, Ghiduri, etc).

Pentru acest Proiect a fost realizată Evaluarea Impactului de Mediu Social în conformitate cu prevederile legislative naționale, precum cu politicile ghidurile de mediu sociale adoptate de Instituțiile Financiare Internaționale (BERD, BEI, BM).

Proiectul asigură respectarea cerințelor din legislația națională:

- Legea nr. 86 din 29 mai 2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;
- Legea apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011;
- Legea nr. 1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător;
- Legea nr. 1538-XIII din 25 februarie 1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;
- Legea nr. 325 din 15 decembrie 2005 cu privire la Cartea Roșie a Republicii Moldova;
- Codul Silvic Nr. 887*111 din 21 iunie 1996;
- Legea nr. 94-XVI din 5 aprilie 2007 cu privire la rețeaua ecologică;
- Legea nr. 439-XIII din 27 aprilie 1995 privind regnul animal;
- Legea nr. 239-XVI din 8 noiembrie 2007 privind regnul vegetal;
- Legea nr. 218 din 17 septembrie 2010 cu privire la protejarea patrimoniului arheologic;
- HG nr. 274 din 18 mai 2015 cu privire la aprobarea Strategiei privind diversitatea biologică pentru anii 2015-2020 a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia;
- HG nr. 301 din 24 aprilie 2014 cu privire la aprobarea Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023 a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia;
- HP nr. 1531 din 22 iunie 1993 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 1530 din 22 iunie 1993 privind ocrotirea monumentelor;
- HG nr. 1170 din 25.10.2016, privind aprobarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației schimb de terenuri;
- Codul funciar nr. 828-XII din 25 decembrie 1991 ;
- Codul subsolului nr. 3 din 02 februarie 2009;
- Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo, 1991);
- Convenția privind conservarea vieții sălbatice a habitatelor naturale din Europa (Convenția de la Berna, 1979);
- Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES, 1973);

- Convenția privind poluarea transfrontalieră pe distanțe lungi (Convenția de la Geneva, 1983);
- Convenția Cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice — UNFCCC (New York, 1992);
- Convenția Națiunilor Unite privind diversitatea biologică (Rio de Janeiro, 1992);
- Convenția Organizației Națiunilor Unite asupra zonelor umede de importanță internațională în special ca habitat al păsărilor acvatice - Convenția de la Ramsar (Ramsar, Iran, 1971);
- Convenția Națiunilor Unite privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice (Bonn, 1979);
- Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună floră pe cale de dispariție (CITES), (Washington, 1973);
- Convenția privind protecția patrimoniului mondial, cultural natural - Convenția de Patrimoniu Mondial UNESCO (Paris, 1972);
- Convenția europeană privind peisajul (Florența, 2000);
- Convenția UNECE privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu - Convenția de la Aarhus (Aarhus, Danemarca, 1998);
- Politica de Mediu Socială BERD (BERD 2014);
- Manualul privind Practicile Normele de Mediu Sociale BEI (BEI 2013);
- Cadrul general de Mediu Social BM;
- Principiul Ecuator;
- Comisia Internațională pentru Protecția Împotriva Radiațiilor Ne-ionizante (ICNIRP).

5) Caracteristicile geografice ale amplasamentului (de ex.: caracteristica fizică, geografică, poziția de arii naturale, inclusiv habitate protejate, rețeaua hidrografică, localități urbane, rurale, etc);

Proiectul traversează regiunea fizico-geografică Câmpiile și dealurile de stepă a Moldovei de Nord (subdiviziunea geografică Câmpia Cuboltei Inferioare) și regiunea fizico-geografică Podișurile și Câmpiile de Silvestepă a Moldovei de Nord (subdiviziunea geografică, Câmpia Prutului de Mijloc).

Suprafața terenurilor din culoarul LEA este acoperită cu pământ de până la 0,3 - 0,8 m.

Structura geologică a Moldovei constă în formațiuni de vârstă diferită a Pre-cambrianului, Paleozoicului, Mezozoicului și Cernozoicului. La suprafață sunt prezente rocile de vârstă Neogenului și Cuaternarului.

În zona de nord a Moldovei, riscul de secetă și deficit de apă este clasificat ca fiind scăzut. În ceea ce privește reducerea disponibilității apei din sursele de suprafață și din apele subterane, riscul este clasificat ca fiind mediu în zona de nord a Moldovei.

În municipiul Bălți și în raioanele traversate de proiectul propus (Glodeni, Râșcani, Fălești) deficitul de apă este mediu ceea ce presupune o probabilitate de apariție a secetei de 20% în următorii 10 ani.

Conform informațiilor disponibile în Strategia Republicii Moldova de adaptare la schimbarea climei până în anul 2020 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobată prin HG nr.1009/2014, în zona de nord a Moldovei, riscul creșterii distrugerilor cauzate de incendii, furtuni, inundații și secetă este clasificat ca fiind scăzut.

În urma lucrărilor de prospecțiune efectuate de Institutul Energoproiect, ca parte a studiului elaborat pentru Moldelectrica, terenul este situat în zona seismică cu magnitudinea de 7 grade pe scara Richter.

Traseul LEA 400 kV Bălți - Suceava traversează elemente de peisaj diverse precum: zone mlăștinoase, râuri, lacuri, dealuri, drumuri, căi ferate (la sud - vest de localitatea Funduri Vechi) și zone agricole.

Astfel, solurile se încadrează în categoria soluri bune pentru fundare, după coeficienții de plasticitate, indicele porilor; indicele de consistentă.

Procese și fenomenele fizico-geologice (eroziuni, alunecări de teren, tasări de pământ, etc.) nu au fost observate pe o rază de 100+200 m de la punctele de forare.

În zona traseului LEA 400 kV Bălți - Suceava sunt caracteristice următoarele complexe și orizonturi acvifere:

- **Orizontul acvifer Aluvial-Deluvial (aA3)** care este dezvoltat și răspândit în lunca râurilor mici și mari și se utilizează pentru aprovizionarea cu apă potabilă a majorității localității din Moldova (destinație tehnică în alimentarea descentralizată ca apă potabilă, în rețelele de alimentare centralizată cu apă a populației după tratare). Grosimea orizontului acvifer, în funcție de componenta litologică, variază între 0,5-18,0 m) din totalitatea de 40,0 m ale depunerilor aluviale ale holocenului, în mediu grosimea orizonturilor acvifere fiind de 1,0-8,0 m. Adâncimea de deschidere a apelor

subterane variază între 7,0 - 8,0 m uneori 15,0 - 20,0 m având o medie de 0,5 - 3,0 m, în funcție de zona de deschidere, fie că e o zonă de luncă, terasă, pantă a unei ravene etc.;

- **Complexul acvifer Cretacic - Silurian (K-S)** include sedimentele acvifere ale silurianului și cenomanianului inferior și sunt dezvoltate de aproape întreg teritoriul Republicii Moldova. Rocile acvifere a părții superioare (de vârstă cenomaniană inferioară) sunt reprezentate prin calcare, gresii. Abundența de apă a complexului variază după teritoriu; în localitățile precum satul Criva și satul Șireuți, debitul de sonde este de 0,2 - 0,7 l/sec, în orașul Edineț și satul Brătușeni de 0,1 - 0,3 l/sec iar orașul Drochia de 3,9 l/sec. După compoziția chimică, apele sunt sulfato-hidrocarbonatice cu o mineralizare ce variază de la 0,5 - 1,0 g/l (nord-raionul Briceni) până la 1,5 - 3,0 g/l (sud). După compoziția de fluor (4,8 - 8,3 mg/l) apele subterane nu sunt indicate pentru aprovizionarea cu apă potabilă a populației.

- **Complexul acvifer Badenian - Sarmațian (N1b-s1)** care cuprinde aproape întreg teritoriul Republicii Moldova, cu excepția fâșiilor înguste adiacente văilor râurilor Nistru și Prut, precum și a unui sector nu prea mare din marginea de sud-vest a teritoriului. Rocile acvifere sunt calcarele recifice care, în unele zone conțin intercalații suprapuse de marne și nisipuri. Abundența de apă a complexului Badenian - Sarmațian diferă teritorial, astfel, în partea de nord, debitul sondelor cercetate indică o valoare de 0,1 - 2,2 l/sec (raionul Dondușeni, Ocnîța), centru: 0,0 - 2,2 l/sec (raionul Telenești). Cea mai mică abundență de apă a complexului se înregistrează în raionul Glodeni și raionul Fălești unde debitul în sonde este de 0,1 - 0,3 l/sec. Apele subterane atribuite acestui complex constituie o sursă importantă de alimentare centralizată cu apă a populației, pentru satisfacerea necesităților potabile, menajere și tehnice de producere;

- **Complexul acvifer al pliocen-pleisocenului (N2-aA1+2)** cuprinde apele subterane ale depunerilor pleistocenului inferior, grosimea straturilor acvifere variază de la 0,3 până la 12,0 m, constituind în medie 2,0 - 6,0 m. Adâncimea de deschidere a apelor acestui complex variază între 0,0 - 38,0 m, în mediu 2,0 - 8,0 m. După gradul de duritate apele au valori cuprinse între 4,1 - 52,2 mgcv/dm³, mai răspândite sunt apele dure. Dintre elementele negative ce nu permit folosirea acestor ape pe scară largă sunt parametrii de filtrație mici, capacitate acviferă redusă, cantitatea ridicată de nitrați, cloruri, sulfați duritate și grad de mineralizare ridicat;

Sondele arteziene de adâncime, care sunt amplasate în fiecare localitate, au o capacitate de producție relativ limitată (până la 10 m³/h).

Distribuția fântânilor arteziene, după destinația acestora, la nivelul raioanelor traversate de Proiectul propus, este următoarea:

- Municipiul Bălți: 12 sonde în exploatare (7 sonde pentru apă potabilă, 0 sonde pentru apă menajeră, 0 sonde cu destinație agricolă, 4 sonde pentru apă industrială) și 68 sonde neexploatate (81 sonde în rezervă, 3 sonde conservate, 7 sonde tamponate);
- Municipiul Fălești: 65 sonde în exploatare (18 sonde pentru apă potabilă, 39 sonde pentru apă menajeră, 4 sonde cu destinație agricolă, 4 sonde pentru apă industrială) și 68 sonde neexploatate (30 sonde în rezervă, 36 sonde conservate, 2 tamponate);
- Raionul Glodeni: 35 sonde în exploatare (0 sonde pentru apă potabilă, 32 sonde pentru apă menajeră, 3 sonde cu destinație agricolă, 0 sonde pentru apă industrială) și 41 sonde neexploatate (8 sonde în rezervă, 32 sonde conservate, 1 sondă tamponată);
- Raionul Rîșcani: 79 sonde în exploatare (68 sonde pentru apă potabilă, 6 sonde pentru apă menajeră, 0 sonde cu destinație agricolă, 5 sonde pentru apă industrială) și 99 sonde neexploatate (44 sonde în rezervă, 49 sonde conservate, 6 sonde tamponate).

În ceea ce privește localizarea surselor (izvoarelor) de apă în raport cu LEA 400 kV Bălți - Suceava și al culoarului de analiză LEA, se poate spune, că în zonă de traversare a râului Copăceana (Recea) se află un izvor în culoarul de analiză LEA, la circa 82 m față de traseul liniei; la sud de localitatea Sadovoe se află izvoare în culoarul de analiză amplasate la circa 389 m, 163 m și respectiv 331 m față de traseul liniei, în apropierea lacului de acumulare amenajat pe râul Ustia se află un izvor în culoarul de analiză LEA amplasat la 383 m față de traseul liniei. Izvoare artificiale nu se găsesc în culoarul de analiză al traseului propus pentru LEA 400 kV Bălți - Suceava.

Conform studiului geologic, pe terenul investigat s-a înregistrat prezența apelor subterane în 6 sonde de exploatare (F1, F2, F4, F11, F12 și F13) la adâncimi de la 2,5 m până la 9 m, respectiv:

- Sonda F1: prezența apelor subterane a fost înregistrată la adâncimea de 3 m;
- Sonda F2: prezența apelor subterane a fost înregistrată la adâncimea de 4,5 m;

- Sonda F4: prezența apelor subterane a fost înregistrată la adâncimea de 9 m;
- Sonda F11: prezența apelor subterane a fost înregistrată la adâncimea de 2 m;
- Sonda F12: prezența apelor subterane a fost înregistrată la adâncimea de 4,2 m;
- Sonda F13: prezența apelor subterane a fost înregistrată la adâncimea de 4 m.

În culoarul de analiză aferent ariilor traseului LEA 400 kV Bălți - Suceava propus spre analiză sunt amplasate ariile naturale protejate Cernoziom tipic gras al zonei de silvostepă din nordul Moldovei (PR), Sistemul de perdele de protecție din preajma municipiului Bălți (AMMpfp), Pădurea Domnească (RS).

În zona destinată pentru amplasarea Proiectului este localizată AIA Pădurea Domnească (cod MD003), cu suprafața de 13,089 ha.

În zona destinată pentru amplasarea Proiectului este poziționat coridorul ecologic la nivel internațional Prut, un coridor ecologic propus și zona nucleu la nivel internațional Pădurea Domnească (suprafață 6.032 ha).

Situ-rile candidate Emerald din zona studiată pentru amplasarea traseului propus pentru LEA sunt: Pădurea Domnească (cod MD0000002, suprafață 6.113,00 ha) și Prutul de Mijloc (cod MD000011, suprafață 32.770,00 ha).

Conform politicii de mediu BERD (CP-6) s-au identificat următoarele trei categorii de habitate care trebuie luate în considerare ca parte a evaluării impactului:

- Habitate critice (CH) - ecosisteme extrem de amenințate sau unice; habitate de importanță semnificativă pentru speciile pe cale de dispariție sau pe cale critică de dispariție; habitate de importanță semnificativă pentru speciile endemice sau limitate geografic; habitate care susțin specii migratoare sau congregative semnificative la nivel global; sau zone asociate cu procese evolutive cheie;
- Habitate naturale (NH) înlocuite de BERD (CP6) cu caracteristici prioritare ale biodiversității (PBF) - habitate amenințate de dispariție; specii vulnerabile caracteristici semnificative ale biodiversității identificate de o serie amplă de părți interesate sau guverne, structura și funcțiile ecologice necesare pentru a menține viabilitatea caracteristicilor prioritare ale biodiversității;
- Habitate modificate (MH).

Aproximativ pe tot traseul planificat LEA, traversează în special terenuri agricole și pajiști, dar și unele zone cu habitate valoroase pentru speciile de păsări, precum zone umede, perdele forestiere, etc.

Traseul LEA 400 kV Bălți - Suceava traversează parțial aria naturală protejată Pădurea Domnească, parte a Rețelei Ecologice Naționale, Rețelei Emerald și IBA, datorită punctelor fixe de interconectare dintre Moldova și România.

În contextul analizei impactului asupra păsărilor migratoare (dar și a celor cuibătoare) trebuie luate în considerare și habitatele care se află pe ambele părți ale Proiectului propus, pe cel puțin o rază de 10 km, pentru a putea prevedea eventualele „mișcări” ale păsărilor în zona analizată atât în perioada de migrație, cât și de cuibărit, respectiv iernat.

Terenul traversat de LEA este în preponderent agricol, urmat de teren folosit pentru culturi cerealiere (grâu și porumb), zone de viță de vie, livezi și pășuni pentru creșterea vacilor, oilor și caprelor. Cu toate acestea, LEA traversează corpuri de pădure, culoare de protecție, arbuști și tufișuri.

Referitor la corpurile de pădure, unele dintre ele sunt administrate de Agenția Moldsilva (autoritatea publică centrală) precum:

- Corpul de pădure "Balatina", care face parte din rezervația Pădurea Domnească este traversat pe o distanță de 245 m, în zona de traversare a Prutului;
- Corpul de pădure "Limbenii noi" care este traversat pe o distanță de 65 m, în zona dintre localitățile Limbenii Noi și Limbenii Vechi;

În zona localităților Limbenii Noi și Limbenii Vechi, traseul LEA trece în apropierea corpului de pădure Hurbuzarul, însă fără ca lucrările la linie (culoarul de protecție sau coridorul de lucru) să afecteze acest corp de pădure.

Cu toate acestea, pe traseul LEA 400 kV Bălți-Suceava propus, procentul de împădurire este redus municipiul Bălți (6%), raionul Rîșcani (6,5 %), raionul Fălești (11%), raionul Glodeni (13,9 %). Majoritatea terenurilor fondului forestier din unitățile administrativ teritoriale traversate de traseul LEA sunt proprietate publică a statului.

Înainte de etapa de construcție propriu-zisă a LEA coridorul cu lățimea de 5 m va fi curățat de

vegetatie (arbori, arbuși, etc). Suprafata de arbori tăiați estimată este de aproximativ 0,155 ha, reprezentând 0,000031 % din fondul forestier national al Republicii Moldova.

Numărul exact de copaci care vor fi tăiați, inclusiv speciile de arbori proprietarii acestora, va fi stabilit în etapa de detalii de execuție.

Lungimea totală a traseului LEA este de 48,7 km, majoritatea traseului se desfășoară în raionul Glodeni, urmat apoi de raionul Fălești.

Tabelul nr. 5.21 Lungimea totală a traseului LEA și distanțele din raioanele afectate.

Raion	Distanțe (km)	Procent din lungimea totală (%)
Glodeni	31,5	65 %
Fălești	10,4	21 %
Bălți	3,3	7 %
Rîșcani	3,5	7 %
Total	48,7	100 %

Traseul LEA traversează granița cu România în apropierea localității Balatina, traversând râul Prut, granița naturală între Republica Moldova și România din această zonă.

Raioanele traversate de traseul LEA propus au terenuri „în proprietate integrală” pe 40-60% din teren, cu un nivel ceva mai ridicat de „închiriere integrală” în Glodeni și Rîșcani (>30%), iar în Fălești (20-30%).

Lungimea totală a traseului LEA este de 48,7 km, majoritatea traseului desfășurându-se pe teritoriul raionului Glodeni (65% din lungimea totală), urmat apoi de Fălești (21% din lungime).

Stația BtB Bălți va fi realizată în conexiune cu stația electrică Bălți deja existentă, localizată în raionul Rîșcani. Terenurile din împrejurimile stației electrice sunt terenuri agricole.

Traseul propus LEA nu va afecta așezările populației sau case. Zona cea mai provocatoare este cea dintre Balatina și Tomeștii Noi unde traseul LEA trece la 100 de metri de case, care sunt totuși situate în afara culoarului de siguranță LEA.

Există câteva locuri de-a lungul traseului LEA propus unde linia de transport a energiei electrice va fi aproape de o casă. La trecerea dintre Balatina și Tomeștii Noi, o casă se află la mai puțin de 100 de metri de traseul LEA propus.

Siturile documentate aflate în culoarul de analiză LEA și în culoarul de siguranță LEA (500 m și 84 m de-a lungul traseului LEA) sunt prezentate în tabelul următor:

Raion	Numărul de situri arheologice identificate în culoarul de analiză LEA de 500 m	Numărul de situri arheologice identificate în culoarul de siguranță LEA (84 m)
Glodeni	19	3
Fălești	9	0
Bălți	0	0
Rîșcani	3	0
Total	31	3

Traseul LEA 400 kV Bălți - Suceava (România) pornește de la stâlpul terminal al LEA 400 kV amplasat pe teritoriul României, traversează râul Prut apoi luând orientarea spre est trece prin localitățile Balatina și Tomeștii Noi, ocolind la Sud Ciococenii Vechi și Dușmani apoi printre localitățile Limbenii Vechi și Limbenii Noi respectiv Pârlița și Fundurii Vechi. Traseul continuă pe la Sud de localitatea Sadovoe, traversează drumul expres M5 (E581) și intră în stația BtB Bălți.

De-a lungul traseului LEA sunt traversate drumurile regionale local G57 Glodeni - Dușmani - Moara Domnească, R15:M5 - Glodeni și drumul expres M5 (E581) Frontiera cu Ucraina - Criva - Bălți - Chișinău - Tiraspol - frontiera cu Ucraina. Este traversată și calea ferată dintre localitățile

Bălți și Glodeni.

Pentru realizarea coexistenței între LEA 400 kV proiectată și LEA joasă tensiune existente, traversate, se vor suprainălța corespunzător stâlpi de 400 kV pentru a asigura gabaritul impus de normativ fără a modifica stâlpii LEA de joasă tensiune.

Traseul LEA evită zonele cu construcții, lacurile de acumulare existente, precum majoritatea plantațiilor de vită de vie. Lungimea traseului LEA 400 kV Bălți - Suceava pe teritoriul Republicii Moldova este de 48 km măsurată de la marginea orașului până la stația electrică.

Majoritatea terenului afectat de traseul propus LEA este utilizat în agricultură, pentru cultivarea cerealelor (în principal grâu porumb) a vitei de vie, în câteva zone sunt livezi de pomi fructiferi și pășuni pentru creșterea vacilor, oilor caprelor. Traseul LEA traversează elemente de peisaj diverse precum: râuri, lacuri, drumuri, căi ferate zone agricole. Traseul LEA 400 kV Bălți - Suceava, situat în partea de nord traversează 4 râuri, câteva drumuri, căi ferate (dintre localitățile Bălți și Glodeni).

Traseul LEA final care ține cont de toate cerințele ÎS „Moldelectrica” precum de condiționările de mediu, traversează următoarele elemente de infrastructură:

Drumuri:

- drumurile regionale local G57 Glodeni - Dușmani - Moara Domnească, R15:M5 - Glodeni ;
- drumul expres M5 (E581) Frontiera cu Ucraina - Criva - Bălți - Chișinău - Tiraspol - frontiera cu Ucraina.

Căi ferate: traseul LEA traversează linia ferată dintre localitățile Bălți și Glodeni.

Râuri:

Râul Camenca;
Râul Căldărușa;
Râul Glodeanca;
Râul Ustia;

ZONE PROTEJATE:

Cernoziom tipic gras al zonei de silvostepă din nordul Moldovei (PR);

Sistemul de perdele de protecție din preajma municipiului Bălți;

Coridor ecologic (râul Prut);

Arii de importanță faunistică, traversări de cursuri de apă și lacuri;

Pădurea Domnească (RS).

Amplasamentul stației noi BtB este localizat în partea de vest a stației electrice existente 330/110 kV Bălți, pe teren agricol cu acces la drumul M14-E583.

6) Coordonatele geografice ale stâlpilor LEA 400 KV (se anexează - Anexa nr. 1).

7) Descrierea generală a componentelor principale și secundare ale proiectului, inclusiv instalațiile și echipamentele, precum și descrierea în succesiune logică a lucrărilor prevăzute (fiecare etapă de dezvoltare a proiectului) pentru realizarea componentelor (descrierea generală reprezentată prin tabel, va include în dependență de caracteristica fiecărui proiect, scara, numerele cadastrale și perimetrul terenurilor ocupate, parametrii/volumele tehnice generale ale producției generate, a instalațiilor, etc).

Etapele de construcție, operare și dezafectare

1. Etapa lucrărilor de construcție a proiectului „Construcția traseului LEA 400 kV Bălți - Suceava”.

Pentru lucrările de investiție aferente LEA sunt necesare suprafețe de teren definitive (pentru fundațiile stâlpilor) temporare (perioada de construire a liniei) pentru platformele stâlpilor, culoarul pentru montarea tragerea la săgeată a conductoarelor active de protecției LEA. LEA 400 kV Bălți - Suceava, de tip simplu circuit, este proiectată în conformitate cu normativul „Norme de Amenajare a Instalațiilor Electrice”. Traseul LEA include 157 de stâlpi pentru susținerea întinderea conductoarelor.

Terenurile necesare construirii LEA 400 kV Bălți - Suceava sunt proprietate de stat sau private, reglementarea regimului juridic al acestora se va realiza conform prevederilor legale în vigoare din Republica Moldova.

Suprafețele de teren ce se vor ocupa temporar pentru lucrările de construcție a LEA, sunt următoarele:

- 825 m² platformă de lucru pentru montarea stâlpilor de susținere simplu circuit;
- 840 m² platformă de lucru pentru montarea stâlpilor de susținere dublu circuit;

- 1500 m² platformă de lucru pentru montarea stâlpilor de întindere, simplu dublu circuit, pentru tragerea la săgeată a conductoarelor active și de protecție;
- culoarul de lucru (zona de acces) cu lățimea de 5,0 m, necesară montării conductoarelor și accesului utilajelor.

Suprafața totală de teren aferentă coridorului de siguranță LEA (culoar de 84 m, linie centrală de-a lungul LEA) este de aproximativ 409 ha. Prin proiectarea și poziționarea traseului LEA, majoritatea (80%) sunt terenuri agricole cu o suprafață totală de aproximativ 328 ha. A doua categorie sunt Alte terenuri (17%) care sunt terenuri publice și terenuri care nu sunt utilizate în prezent pentru culturi agricole. Aceste terenuri pot fi utilizate pentru alte activități, inclusiv activități recreative.

Livezile reprezintă terenuri cu anumite calități adăugate în comparație cu terenurile agricole. Impactul asupra pădurilor este considerat mic, ținând cont de ponderea acestora din suprafața totală a culoarului de protecție LEA (cca 2%).

Traseul LEA nu traversează zone semnificative forestiere (1%) și prin urmare, nu există impact socio-economic asupra zonelor împădurite.

Tabel. Tipurile de teren și suprafețele afectate de culoarul de siguranță, în hectare.

Raion	LEA inclusiv coridorul de siguranță (ha)	Pădure, (ha)	Vii și livezi, (ha)	Alte terenuri (ha)	Teren agricol (ha)
Glodeni	264,3	2,5	6,1	47,4	208,3
Fălești	87,4	0,0	0,0	10,7	76,8
Bălți	27,6	0,0	1,0	11,2	15,4
Rîșcani	29,3	0,0	0,0	1,7	27,6
Total	408,7	2,5	7,1	70,9	328,2

Notă: Pentru calcularea acestor suprafețe, lungimea LEA care traversează fiecare tip de teren se înmulțește cu culoarul de siguranță.

Stația BtB Bălți va fi construită în afara incintei stației electrice existente și va fi necesară o suprafață de teren suplimentară. În prezent, acest teren este utilizat ca teren agricol, iar necesarul de teren este de aproximativ 4 ha. Există drumuri către stații.

Ținând cont că drumuri de acces către stația electrică sunt prezente, impactul este estimat a fi minor.

Tabel. Tipurile de teren și suprafețele afectate permanent de construcția stâlpilor (amprenta stâlpilor, în m²)

Raion	Total (ha)	Păduri (ha)	Vii și livezi (ha)	Alte terenuri (ha)	Teren agricol (ha)
Glodeni	1,047	0,008	0,016	0,217	0,806
Fălești	0,0323	0,0	0,0	0,045	0,278
Bălți	0,113	0,0	0,008	0,044	0,062
Rîșcani	0,185	0,0	0,0	0,0	0,185
Total	1,668	0,008	0,023	0,306	1,331

Suprafața totală de teren afectat permanent, conform amprentelor stâlpilor LEA este de aproximativ 1,7 ha (1,3 ha teren agricol și 0,3 ha alte terenuri). Această cerință de teren va duce la relocări economice, întrucât nu există relocări care ar putea afecta clădiri sau locuințe.

Suprafața de teren ocupată temporar este de 39,45 ha, cuprinzând suprafața aferentă platformelor de lucru pentru construcția stâlpilor, pentru montarea conductoarelor, precum și suprafața aferentă culoarului de lucru al LEA. Aproximativ 76% din suprafața de teren ocupată temporar este reprezentată de cernoziomuri, 11,39 % - soluri aluviale, 4,80 % - soluri aluviale-

mlăștinoase, 4,80 % - soluri cernoziomoide și 3,76 % - soluri (deluvial, solonceac, mocirlă).

Stâlpii LEA vor fi amplasați, în principal, în zone cu sol ne-erodat (aproximativ 78,34 % din totalul celor 157 stâlpi), restul pot fi amplasați în zone ușor (15,93%) moderat (5,73%) erodate conform analizei hărții digitale a solurilor din Republica Moldova. Se recomandă ca în zonele cu soluri potențial erodate să fie realizate inspecții vizuale ale amplasamentelor propuse pentru stâlpi înainte de efectuarea lucrărilor de construcție efective dacă este necesar, efectuarea investigațiilor geologice punctuale. Evitarea zonelor cu soluri puternic sau moderat erodate va fi un criteriu important în stabilirea și montarea stâlpilor LEA de-a lungul traseului în timpul lucrărilor de construcție.

Lucrările de construire LEA implică studii preliminare precum studii de teren pentru stabilirea coordonatelor stâlpilor, studii geologice pentru stabilirea tipurilor de fundații pentru stâlpi (tip turnat sau forate) alte activități subsecvente. După atribuirea contractului de execuție a lucrărilor, contractorul va detalia lucrările care trebuie executate precum defrisări, execuție fundații, montare stâlpi, montare lanțuri de izolare, etc.

La această fază, durata estimativă de execuție a lucrărilor de construcție pentru LEA 400 kV Bălți - Suceava este de 16 luni de la data începerii lucrărilor și va include următoarele activități, în conformitate cu Planul de lucru al antreprenorului:

- trasarea pe teren a liniei și a formelor de reper 2 luni;
- reamenajare drumuri de acces 3 luni;
- executarea de fundații 5 luni;
- montare stâlpi 5 luni;
- montare lanțuri de izolare 5 luni;
- montare conductoare active, de protecție OPGW 5 luni;
- montare prize artificiale de legare la pământ 5 luni;
- inscripționare LEA 1 lună;
- refacerea cadrului natural 6 luni;
- probe, verificări 1 lună;
- recepție lucrări 1 lună.

Pe perioada lucrărilor de construcție, pentru accesul la zonele de construcție, se vor utiliza preponderent drumurile existente. Pentru asigurarea accesului la locațiile stâlpilor se va utiliza o combinație de drumuri de acces, drumuri existente și, respectiv, noi. După finalizarea lucrărilor de construcție, drumurile de acces vor fi menținute pentru activitățile de întreținere a LEA. Orice alte drumuri de acces afectate de activitățile de construcție vor fi amenajate și îmbunătățite comparativ cu starea lor inițială.

Lucrările de construcție pentru LEA 400 kV Bălți — Suceava se vor desfășura pe terenurile aflate de-a lungul traseului liniei, principalul impact asupra solului fiind rezultatul ocupării terenului care în prezent are alte utilizări.

Principalele caracteristici tehnice ale LEA 400 k V Bălți - Suceava sunt:

Construcția fundațiilor stâlpilor:

Fundațiile LEA 400 kV vor fi de tip turnat sau forate, din beton armat, dimensionate în funcție de caracteristicile geotehnice ale terenului.

Pentru estimarea tipurilor de fundații s-au efectuat lucrări de foraje și analize de laborator privind structura solului de-a lungul traseului LEA 400 kV. Conform forajelor efectuate, în structura terenului majoritar interceptat activează straturile cuaternare superior-contemporane aluvial-deluviale, care sunt reprezentate sunt reprezentate printr-un strat intercalat de argilă nisipoasă tare, plastic consistentă, plastic moale, nisip argilos tare și argilă tare, plastic consistentă.

Montarea stâlpilor LEA:

Stâlpii ce se vor utiliza pentru LEA 400 kV Bălți - Suceava vor fi de tipul stâlpi metalici din profile zincate, în funcție de poziția stâlpilor de-a lungul traseului LEA se vor utiliza următoarele tipuri:

- stâlpi de susținere, utilizați pentru sectoarele drepte ale traseului LEA;
- stâlpi de întindere (colț) utilizați pentru sectoarele în care traseul LEA își schimbă direcția;
- stâlpi terminali, în stația electrică Bălți.

Ponderele stâlpilor de întindere și colț este de circa 24 % din totalul numărului de stâlpi montați de-a lungul LEA. Înălțimea stâlpilor variază în funcție de topografie și de obiectele traversate de traseul LEA. Stâlpii metalici propuși spre utilizare au înălțimea standard până la punctul de prindere

a conductorului de (21,6 m în cazul stâlpilor de întindere, 27 m în cazul stâlpilor de susținere).

La traversările LEA peste drumuri republicane, căi ferate au fost prevăzute stâlpi de tip întindere echipați cu lanțuri de izolatoare cu ramuri multiple.

Stâlpii metalici vor fi echipați cu suport pentru plăcuțe de identificare, suport pentru număr și suport pentru plăcuțe de avertizare.

Pe varfurile stâlpilor de susținere și/sau de colț se pot monta suporturi pentru numerotare aeriană. Distanțele electrice de gabarit sunt în concordanță cu prevederile normativului actual de proiectare Norme de Amenajare a Instalațiilor Electrice. Protecția anticorozivă a stâlpilor se va realiza prin zincare (sistem acoperire termică - AT) executată la fabricant și nu pe teren.

Montarea conductoarelor LEA:

LEA 400 kV Bălți - Suceava va fi echipată cu 3 conductoare active/fază tip ACSR 300/69 mm². Conductoarele active se vor proteja împotriva oscilațiilor de unde scurte (vibrații) și a oscilațiilor de unde medii prin utilizarea distanțierelor amortizoare, montate în deschideri la intervale inegale, însă fără a depăși distanța de 60 m. Pentru diminuarea efectelor oscilațiilor de unde scurte (vibrații), în situația în care va fi necesar, se recomandă utilizarea antivibratoarelor tip Stockbridge cu 4 frecvențe de rezonanță.

Se vor monta 2 conductoare de protecție, un conductor cu fibră optică inclusă (tip OPGW 95), iar celălalt conductor clasic (tip Aluminum Clad Steel 95), care vor fi legate la pământ la fiecare stâlp.

Protecția la vibrații pentru ambele tipuri de conductoare de protecție va fi asigurată cu antivibratoare Stockbridge cu 4 frecvențe de lucru.

Montarea lanțurilor de izolatoare LEA:

LEA 400 kV va fi echipată cu lanțuri de izolatoare cu elemente din sticlă calită tip capă tijă dimensionate pentru tensiunea de 400 kV, conform nivelurilor de poluare ale zonelor traversate. Lanțurile de izolatoare vor fi prevăzute cu armături de protecție superioare inferioare.

Montarea prizelor artificiale de legare la pământ:

La fiecare stâlp se vor monta prize de legare la pământ artificiale. Modul de executare a prizelor de legare la pământ va depinde de amplasarea fiecărui stâlp (de ex. în zonele cu circulație redusă, priza de pământ a stâlpilor se va executa din platbandă de oțel zincat; pentru stâlpii care vor fi amplasați în zone cu circulație frecventă se vor executa cu mai multe contururi, astfel încât să se respecte valorile impuse pentru tensiunile de atingere pas).

Montarea plăcuțelor indicatoare, avertizoare aeriene:

După montarea stâlpilor LEA se vor executa următoarele lucrări de montaj: plăcuțe suport; plăcuțe avertizoare; plăcuțe de numerotare, inscripționate cu lățimea culoarului de trecere și siguranță; plăcuțe aeriene, pe coronamentele stâlpilor- dacă este cazul.

Pentru realizarea lucrărilor de construcție pentru linia de transport energie electrică, în etapa Detalii de Executie poziția finală a stâlpilor va fi stabilită în coordonare cu toți administratorii rețelelor de utilități (pentru traversarea drumurilor, conductelor de gaz, liniilor de telecomunicații, rețelelor de transport distribuție a energiei electrice, etc.).

Etapă de construcție a stației BtB Bălți.

Amplasamentul stației noi BtB este localizat în partea de vest a stației electrice existente 330/110 kV Bălți, pe teren liber, de folosință agricol de aproximativ 4 ha cu acces la drumul M14-E583 (opțiunea nr. 2).

Lucrările de construcții aferente stației BtB Bălți sunt următoarele:

- realizarea clădirii instalației HVDC și montarea în interior a valvelor cu tranzistoare IGBT, a circuitelor, filtrelor, inclusiv a instalației de comandă automatizare aferentă, precum a sistemului de răcire cu apă deionizată; montarea în exteriorul clădirii a bobinelor monofazate de amortizare a circuitelor de filtrare (dacă e cazul), inclusiv a elementelor de susținere și a fundațiilor;
- montarea pe fundații prevăzute cu cuve de retenție ulei și căi de rulare, a transformatoarelor de interfață cu stațiile de 400 kV și 330 kV spre sistemele energetice ale României și Republicii Moldova;
- realizarea clădirii corpului de comandă pentru stația BtB, care este comună cu cea a stațiilor de 400 kV și 330 kV spre sistemele energetice ale României și Republicii Moldova.

Lucrările de construcții aferente stațiilor de 400 kV și 330 kV spre sistemele energetice ale României și Republicii Moldova sunt următoarele:

- montarea echipamentelor primare, realizarea barelor colectoare a instalației de legare la pământ;

- realizarea instalațiilor de comandă — control și protecție, pozarea cablurilor de circuite secundare;
- realizarea instalațiilor de transmisiuni pentru liniile de conectare la cele două sisteme energetice;
- realizarea instalațiilor de servicii proprii c.c. c.a.;
- realizarea construcțiilor arhitecturii: cadre, suport pentru echipamente, inclusiv fundații; clădirea corpului de comandă; fundațiilor pentru posturile de transformare generatoare; drumuri interioare de acces, inclusiv cele pentru transportul transformatoarelor; platforme betonate pentru depozitarea echipamentelor; canale magistrale de cabluri; gard de împrejmuire a stației, inclusiv porți de acces; lucrări de amenajare în trepte a terenului;
- realizarea instalațiilor aferente construcțiilor: instalație de iluminat exterior perimetral; instalație de iluminat interior în încăperile clădirii corpului de comandă (comună cu stația BtB); instalații de condiționare, ventilație și sanitară în clădirea corpului de comandă; utilităților din stația exterioară (instalații de alimentare cu apă de canalizare pluvială, menajeră); sistem de securizare, efracție și monitorizare.

Lucrările de amenajare a terenului respectiv, de sistematizare verticală constau în decopertarea stratului de sol vegetal (cca. 0,30 m), executarea de umpluturi, săpături pentru realizarea platformei amenajate; depozitarea temporară în incintă a startului de sol vegetal provenit de pe amplasament, utilizarea parțială a acestuia pentru acoperirea platformei stației cu un strat cu grosimea de 25-40 cm.

Pentru accesul rutier în incinta stației de transformare nou proiectate (instalații HVDC stațiile de interconexiune) se vor executa drumuri interioare (două tronsoane, lățimea cca. 6,00 m) care se vor racorda la drumul exterior existent, iar în vecinătatea intrării se va termina cu o parcare pentru șase autoturisme.

Durata estimată a lucrărilor de construcție pentru stația BtB Bălți este de 21 luni de la începerea construcției.

Etapă de construcție. Modificări în stația electrică existentă de 300 kV Bălți.

Stația existentă electrică de 300 kV Bălți va fi extinsă cu o celulă nouă LEA de legătură spre stația „Back to Back”, între LEA 330 kV Strășeni și LEA 330 kV Dnestrovskaia. Noua celulă se va realiza în spațiul existent între cele două celule de LEA existente în stația de 330 kV.

Pentru realizarea modificărilor în stația electrică existentă de 330/110/35 kV Chișinău se prevăd următoarele lucrări:

Echipamentele de 330 kV vor fi montate pe suporturi metalici astfel încât să corespundă din toate punctele de vedere condițiilor de exploatare, regimurilor de funcționare, instrucțiunilor de montare ale furnizorilor și condițiilor de mediu în care vor funcționa.

Suportii de echipamente sunt în soluție metalică zăbreliată, din profile laminate la cald. Fundațiile suporturilor sunt fundații izolate din beton armat monolit. Se va urmări ca prin montarea noilor echipamente să se permită accesul facil la acestea pentru exploatare și reparații/revizii, cu păstrarea distanțelor electrice minime de izolare în aer și de protecție conform normelor valabile în Republica Moldova. Pentru susținerea conductoarelor aferente celei este prevăzută montarea unor izolatoare suport. Noua celulă de linie se va executa într-o incintă amplasată pe o suprafață de teren ce aparține stației 330 kV existente.

Lucrările de amenajare a terenului și respectiv de sistematizare verticală constau în: decopertarea stratului de sol vegetal (cca. 0,30 m); executarea de săpături pentru realizarea gropilor de fundație pentru obiectele de construcții din incintă (fundații trafo, fundații cadre și suporturi, casetă drumuri și canale de cabluri, etc.); depozitarea temporară în incintă a stratului de sol vegetal provenit de pe amplasament și utilizarea parțială a acestuia pentru acoperirea platformei (cca. 1/3 din cantitatea de sol vegetal); evacuarea surplusului de sol din incintă (cca. 2/3 din cantitatea de sol vegetal).

În zona de lucru a celor două celule, tronsonul de drum aferent se va reface ca urmare a degradărilor produse de circulația utilajelor grele, de construcții.

Durata estimată a lucrărilor de modificări în stația 330 kV Bălți este de 5 luni de la începerea construcției.

1. Etapă de funcționare a traseului LEA 400 kV Bălți - Suceava

Proiectul este dimensionat pentru funcționare 24 de ore/zi, 7 zile/săptămână, 365 zile/an în funcție de regimul parametrilor rețelei de transport a energiei electrice. Pe durata funcționării LEA trebuie implementate activități de întreținere (mentenanță) operare în conformitate cu cerințele legale prevăzute de standardele tehnice pentru operarea și întreținerea sistemelor electroenergetice.

Activitățile de mentenanță vor include întreținerea regulată (inspecții vizuale lucrări de întreținere de rutină) revizii (examinarea detaliată eliminarea eventualelor defectiuni).

Astfel, activitățile de mentenanță aferente traseului LEA 400 kV necesită asigurarea accesului auto pentru care se vor utiliza în principal sistemul rutier public.

Durata de viață a unei linii electrice este de 30-40 ani, dar cu activități de întreținere corespunzătoare aceasta poate fi mai lungă.

2. Etapa de dezafectare a traseului LEA 400 kV Bălți - Suceava

Pentru dezafectarea LEA 400 kV Bălți - Suceava se vor întocmi programe de dezafectare etapizate în conformitate cu prebederile Legii nr. 163 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, în caz de necesitate, la intersecția cu alte rețele de electricitate lucrările vor fi executate prin coordonare cu sucursala de distribuție a energiei electrice sau cu operatorul de rețea respectiv.

Lucrările de demontare/montare a componentelor rețelei electrice, precum și lucrările de demolare cuprinzând fundațiile stâlpilor lucrările din stațiile electrice se vor executa cu echipamente adecvate și în condiții de securitate profesională specifice fiecărei categorii de lucrări.

Localizarea proiectului va fi supusă restaurării revenirii la starea inițială. Cea mai mare parte a echipamentelor LEA poate fi reciclată sau reutilizată poate fi oferită altor companii interesate autorizate în conformitate cu prevederile Legii nr. 209 privind deșeurile.

Amplasamentul Proiectului va fi supus lucrărilor de refacere aducere la starea inițială. Cea mai mare parte a echipamentelor componente ale LEA poate fi reciclată, reutilizată sau valorificată prin firme autorizate.

II. ARGUMENTAREA DECIZIEI, MOTIVELE SI CONSIDERENȚELE DE EMITERE

Analiza traseelor alternative pentru proiectul „Interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și României prin construcția LEA 400 kV Bălți - Suceava” cuprinde 5 alternative anume:

- alternativa „Nerealizarea Proiectului”;
- alternativele considerate pentru traseul LEA;
- analiza multicriterială pentru selectarea traseului LEA;
- alternative considerate pentru amplasamentul stației BtB;
- analiza comparativă pentru alegerea amplasamentul stației BtB.

Alternativa „Nerealizarea Proiectului” reprezintă ipoteza în care Proiectul propus nu este realizat. Prin neimplementarea Proiectului, anumite impacturi potențiale de mediu la scară locală vor fi evitate în totalitate, de exemplu: zgomotul (datorat activităților de construcție a traficului asociat acestora), restricțiile privind utilizarea terenurilor în zona de protecție a traseului LEA, impactul estetic vizual al stâlpilor cablurilor LEA, etc. Alternativa „Nerealizarea Proiectului” va evita impacturile negative potențiale de mediu sociale ale etapelor de construcție operare, dar pe de altă parte vor menține situația actuală a lipsei de securitate a alimentării cu energie a Republicii Moldova.

Selectarea traseului optim este foarte importantă atât din punct de vedere tehnic financiar cât în scopul de a reduce impactul vizual al LEA, luând în considerare existența unor obiective actuale sau viitoare.

Pentru selectarea traseului LEA au fost stabilite trei variante de traseu (Varianta 1, localizată la vest care traversează pădurea în zonă îngustă; Varianta 2, opțiunea centrală Varianta 3, de-a lungul frontierei cu Ucraina).

La proiectarea traseului LEA s-a luat în considerare evitarea cât mai mult posibilă a zonelor populate; zonelor împădurite implicit defrișarea; terenurilor agricole cu vii și livezi; parcurilor și rezervatiilor naturale; zonelor instabile geologic; peisajelor speciale sau cu arhitectură și valoare istorică.

Pentru stabilirea traseului optim al LEA 400 kV Bălți - Suceava, care să țină seama de criteriul tehnico-economic de criteriul de mediu, se utilizează analiza multicriterială.

Lungimea liniei reprezintă principalul indicator tehnico-economic care are practic cel mai mare impact asupra valorilor de investiție.

În consecință, la alegerea traseului LEA 400 kV se impune ca acesta să fie cât mai apropiată de linia dreaptă care unește punctele de capăt: stația Bălți, respectiv stația Suceava.

Analiza variantelor de traseu pentru LEA 400 kV Bălți - Suceava se bazează pe aspecte tehnice

(lungimea liniei, numărul de stâlpi, numărul de fundatii (natura solului), prezenta de-a lungul liniei a zonelor poluate sau agresive, coexistenta cu alte obiective (drumuri, căi ferate, cursuri de apă, LEA, linii de telecomunicatii, conducte etc.), traseele accesibile (nivelul de dificultate), costurile de investitii; social — economic (trecerea traseului prin localități; trecerea traseului prin zone cu terenuri de înaltă productivitate (terenuri agricole, vită de vie); mediu social (impactul vizual, impactul asupra sistemelor ecologice, traversarea zonelor protejate, traversarea zonelor împădurite, impactul câmpului electric magnetic).

Variantele de traseu analizate încearcă să respecte indicatorul lungimea liniei, foarte important din punct de vedere al impactului asupra valorilor de investitie. Abaterile de la linia dreaptă se datorează obstacolelor naturale, obiectivelor existente/propuse problemelor de mediu.

Conform acestui indicator, procentele sunt următoarele:

- Opțiunea 1, Traseul roșu: 141,57% (63 km LEA);
- Opțiunea 2, Traseul mov: 107,86% (48 km LEA);
- Opțiunea 3, Traseu albastru: 130,33% (58 km LEA).

A fost efectuată analiza multicriterială a variantelor de traseu pentru LEA 400 kV Bălți - Suceava. În rezultatul acestei analize s-a constatat, că opțiunea 2 (traseul mov) este drept cel mai bun traseu pentru LEA 400kV Bălți - Suceava, deoarece prezintă următoarele avantaje în comparatie cu opțiunile 1 și 3: criteriile tehnice (are lungimea cea mai scurtă, prezintă trasee accesibile, are valoare mai mică de investitie) criteriile social - economice de mediu (are cel mai mic impact vizual, traversează mai puțin zonele naturale protejate; nu ocupă terenuri foarte productive). Această variantă a fost aprobată de ÎS „Moldelectrica”.

La selectarea terenului pentru amplasarea stației noi electrice BtB Bălți s-a luat în considerare următoarele:

Noua stație BtB Bălți va fi integrată pe noua LEA de 400 kV Bălți - Suceava, pe un teren liber de aproximativ 4 ha, situat în apropierea stației existente de 330/110 kv Bălți.

Din punct de vedere a spațiului disponibil situat în apropierea stației electrice 330/110 kV Bălți care poate fi utilizat pentru amplasarea stației BtB precizăm următoarele:

- în partea de nord a stației electrice existente, prin hotărâre a autorității administrativ teritoriale s-a obținut o suprafață de aproximativ 23.000 m² situată în afara gardului de împrejmuire;
- în partea de sud-vest a stației electrice existente, în vecinătatea celulei LEA Strășeni, există spațiu disponibil pentru o eventuala extindere, ca urmare a dezafectării unor anexe ale stației;
- în partea de nord-est a stației electrice existente, în vecinătatea celulei Dnestrovskaia, există spațiu disponibil pentru o eventuala extindere, în afara gardului de împrejmuire.

Astfel, pentru amplasarea stației BtB Bălți s-au analizat trei variante de amplasare, respectiv: Varianta I — pe un teren agricol, având acces direct la drumul M14-E583; dezavantaj, precizăm că terenul figurat nu se află în posesia Moldelectrica, prin urmare acesta este necesar a fi achiziționat. Varianta 2 — aceasta variantă prezintă avantajul că este pe traseul LEA 400 kV Bălți - Suceava, însă are un dezavantaj față de Varianta 1 fiind mai dificilă realizarea racordului la stația 330 kV Bălți. Dezavantajele acestei variante sunt învecinarea la partea de Sud cu un curs de apă, iar la partea de Est cu LEA 330 kV Bălți - Strășeni, necesitând culoar de siguranță. De asemenea terenul în cauză nu este deținut de Moldelectrica, rezultând astfel necesitatea achiziționării acestuia.; Varianta 3 — avantajul acestei variante de amplasare este faptul că o parte din teren este deținut de Moldelectrica, restul fiind necesar a se achiziționa, precum și faptul ca în această situație va exista o singură incintă care va cuprinde atât stația electrică 330/110 kV Bălți, cât și stația “Back-to-Back”.

Această variantă prezintă următoarele dezavantaje:

- pentru racordarea LEA 400 kV Bălți - Suceava la stația BtB Bălți și a LEA de 330 kV de la stația BtB Bălți la stația de 330 kV Bălți este necesară traversarea LEA 330 kV Bălți - Dnestrovskaia de 2 ori;
- pentru organizarea execuției lucrărilor la stația BtB Bălți este necesară realizarea unui acces direct din drumul M14-E583 pentru transportul echipamentelor și transformatoarelor astfel încât să nu fie perturbată funcționarea stației 330/110 kV Bălți.

Prin urmare, din punct de vedere tehnologic, se propune ca incinta stației BtB Bălți să se realizeze pe amplasamentul din Varianta 1 care presupune cel mai mic volum de lucrări, nu intersectează traseele LEA existente și nu modifică traseul cel mai scurt LEA 400 kV Bălți - Suceava.

Luând în considerare criteriile menționate mai sus analiza celor trei posibile variante de amplasare a propus opțiunea 1 ca amplasament alternativ pentru construirea stației electrice BtB.

Opțiunea selectată este localizată în partea de nord-vest a stației electrice Bălți, pe teren agricol, având acces direct la drumul M14-E5.

Terenul este extraurban proprietate privată, format din mai multe parcele având destinația agricolă.

Luarea în considerare a impactului direct, indirect și cumulat cu al celorlalte activități existente în zonă, etc. respectarea cerințelor Uniunii Europene internaționale transpuse în legislația națională.

Impactul direct pentru proiectul menționat, va fi pe termen scurt temporar, pe perioada de construcție, numai în zonele de lucru.

Impactul cumulativ — pe traseul LEA, nu sunt propuse proiecte care, împreună cu proiectul propus să genereze efecte cumulative semnificative asupra factorilor de mediu. Pentru zonele în care sunt prezente rețele electrice de distribuție, telecomunicații, ce va suprațraversa calea ferată, la realizarea LEA se va lua în considerare condițiile din avizele de specialitate obținute (condiții-tehnice etc).

Impactul rezidual — se va asigura minimizarea degradării temporare a suprafețelor de habitat din vecinătatea traseului LEA prin delimitarea respectarea zonei organizării de amenajarea teritoriului. Cum răspunde/respectă obiectivele de protecția mediului din zonă pe aer, apă, sol etc.

Pentru identificarea potențialului impact al Proiectului asupra mediului, au fost analizate condițiile de mediu socio-economice existente, specifice culoarului de analiză LEA. Culoarul de analiză LEA este definit ca zona aflată de 10 km de fiecare parte a traseului propus pentru LEA de 400 kV (față de axa LEA).

Monitorizarea condițiilor de mediu în Republica Moldova este asigurată de Serviciul Hidrometeorologic de Stat care realizează măsurători periodice ale calității aerului, a apelor de suprafață, a solului măsurători privind radioactivitatea.

Reieșind din faptul că, zona de proiect poate afecta resursele naturale, biodiversitatea, cât și crearea disconfortului populației care locuiește în apropierea traseului, unul dintre principalele efecte negative care poate avea loc în timpul lucrărilor de construcție reprezintă nivelul major de eroziune a solului, poluarea solului, precum scăderea productivității acestuia.

E emisiile în aer zgometul pot deranja populația care locuiește în apropierea construcției traseului LEA.

De-a lungul zonei de proiect va fi necesară defrișarea diferitor arbori a vegetației. Cu toate acestea, ariile naturale protejate nu vor fi perturbate.

Terenul afectat de lucrările de construcție, de funcționare de dezafectare este predominant agricol.

Resursele de apă (de suprafață și subterane).

Acest tip de proiect nu are impact asupra apei subterane, nici chiar în zonele unde nivelul apei freatice poate fi ridicat, dimensiunile fundațiilor sunt limitate, se vor lua măsuri de bune practici în timpul lucrărilor de construcții (platforme tehnologice, schimbarea combustibililor lubrifianții în zone special amenajate, etc.).

În timpul executării lucrărilor de construcții — montaj, impactul direct al lucrărilor proiectului (eventualele scurgeri de ulei/motorină de la echipamente sau vehicule) se va resimți în zone restrânse și poate minimizat, prin luarea de măsuri preventive.

Traseul LEA va traversa diverși afluenți ai bazinului râului Prut și fluviul Nistru. Instalarea conductoarelor electrice deasupra acestor corpuri de apă nu are efect negativ în perioada de funcționare a LEA.

În perioada construcției LEA poate exista un impact negativ prin poluarea temporară a suprafeței apei cu particule de sol, vopsele sau solvenți sau posibile rezultate din procesul construirii. În vederea evitării oricărui impact asupra calității apelor traversate vor fi utilizate tehnologii adecvate pentru montaj.

Aerul

În zona de realizare a Proiectului propus, principala sursă de poluare a aerului este reprezentată de activitățile de organizare de șantier și cele de construcții, inclusiv traficul rutier asociat acestor activități..

Substanțe poluante asupra calității aerului este evaluat ca fiind moderat, fără efecte semnificative asupra vecinătăților amplasamentelor în care se desfășoară activitățile de construcții, ținând cont de următoarele aspecte:

- pentru executarea lucrărilor de construcții în stația existentă Bălți se vor utiliza drumurile interioare existente pentru transportul echipamentelor și materialelor necesare;

- distanța medie între stâlpii LEA este de 305 m (157 stâpi de-a lungul traseului LEA, cu lungimea totală de 48 km), ceea ce exclude potențiala concentrare a emisiilor de substanțe poluante în anumite zone;
- zonele în care se vor executa lucrări de construcții sunt fără aglomerări de clădiri, cu efecte pozitive asupra dispersiei emisiilor de substanțe poluante în atmosferă.

Solul

Construcția stâlpilor LEA implică înlocuirea stratului superior al solului, iar în anumite zone specifice caracteristicile solului pot fi parțial schimbate. Dacă solul este fertil el poate fi reutilizat pentru alte scopuri în alte zone. Suprafața afectată de fundația stâlpilor, depinde de tipul acestora și poate fi între 65 + 110 m². Toate materialele pentru prepararea betonului necesar realizării fundațiilor (pietră nisip) sau pentru umpluturi vor fi luate din cariere existente autorizate.

Construirea stației electrice „back to back” se va realiza în partea de nord a stației electrice Bălți, amplasată lângă stația electrică existentă de 330/110/10,5 kV Bălți cu acces direct la drumul M14-E583 (opțiunea nr. 2). Pentru reducerea impactului asupra solului a echipamentului care se va instala în stația electrică „back to back”, chiar în cazul în care este umplut cu ulei, se vor lua măsuri sau echiparea acestuia și dotări pentru preluarea eventualelor scurgeri.

După realizarea construcției stâlpilor, terenul ocupat temporar necesar montajului va fi adus la forma inițială. În timpul executării lucrărilor de construcții — montaj nu vor fi utilizate nici un fel de substanțe chimice care ar putea avea impact asupra solului.

Zgomot vibrații

În timpul executării lucrărilor de construcții — montaj zgomotul tipic unui șantier nu poate fi evitat, însă poate fi redus prin utilizarea de echipamente mijloace de transport cu nivel de zgomot redus, a căror stare tehnică să fie corespunzătoare, iar programul de lucru să fie în intervalul orar 7,00 - 17,00. După ce LEA va fi pusă în funcțiune poate apărea zgomot, vibrații datorită fenomenului de descărcare Corona, acțiunii vântului sau a liniei electrice în sine. Zgomotul făcut de conductoarele aferente LEA poate fi evitat prin utilizarea de distanțiere de antivibrație.

Peisaj

În timpul executării lucrărilor de construcții - montaj vor exista unele zone unde vor fi realizate platforme de servicii temporare necesare pentru montarea stâlpilor, pentru întinderea conductoarelor și un culoar de lucru pentru acces, cu o lățime de 3 m. După terminarea lucrărilor de construcții — montaj, zonele afectate vor fi readuse la forma inițială.

Impactul vizual al unei LEA este evident, major permanent. Astfel, se recomandă ca încă de la faza de proiectare să fie luate în considerare soluții adecvate pentru diferite tipuri de suprafețe, în acord cu condițiile naturale, istorice tradiționale.

Soluțiile trebuie să aibă în vedere un design de stâlpi relativ supli, alegerea traseelor aliniate paralel cu structurile existente, etc.

În primele luni, conductoarele LEA pot fi mai vizibile în anumite condiții de lumină - sârma de metal este strălucitoare sau reflectă lumina soarelui apar stelute orbitoare pe ea. În timp, acest efect este redus din cauza condițiilor meteorologice care transformă suprafața metalică, devenind mată.

Biodiversitate

O nouă linie electrică aeriană poate schimba peisajul existent conducând la reducerea zonelor verzi. Încă la etapa elaborării Studiului de Fezabilitate, traseul LEA a fost ales să se evite trecerea prin pădurile existente. În cazul în care este necesar a se tăia arbuști izolați sau copaci, aceștia vor fi înlocuiți în apropiere cu alții noi.

În cazul în care LEA este situată pe traseul de migrare sau în apropierea locurilor de cuibărit există riscul, redus, de electrocutare sau coliziune a păsărilor pe conductoarele LEA. Acest risc poate fi redus prin instalarea unor semnalizatoare pentru păsări pe conductoarele LEA.

De-a lungul traseului ales pentru LEA 400 kV Bălți - Suceava, a fost identificat un habitat protejat inclus în rețeaua EMERALD - pentru amplasarea Proiectului este poziționat coridorul ecologic la nivel internațional Prut, un coridor ecologic propus și zona nucleu la nivel internațional Pădurea Domnească (suprafață 6.032 ha). Vor fi luate măsuri pentru minimizarea impactului (evitând cât mai mult posibil zona, reducând numărul stâlpilor, etc.). Celelalte arii se află la o distanță semnificativă nu pot fi influențate în timpul executării lucrărilor de construcții montaj sau a exploatarea LEA.

Compatibilitatea cu obiectivele de protecție a ariilor naturale protejate fondurilor forestiere de

stat și/sau internaționale, care ar proteja coerența rețelei ecologice naționale celei globale - Natura 2000, ariile de protecție specială avifaunistică și siturile de importanță națională și internațională, în situația când este cazul;

În Republica Moldova sunt incluse 312 arii naturale în Fondul Ariilor naturale Protejate de Stat, acoperind o suprafață de 5,61% din teritoriul țării, din care o parte sunt delimitate în conformitate cu clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii (UICN), o parte sunt naționale o categorie este internațională (zone umede de importanță internațională sau site-uri Ramsar).

Totodată, Republica Moldova este implicată, alături de alte țări din Europa de Est de cele ale INS, în implementarea Programului comun al Consiliului Europei al Uniunii Europene de a stabili, în conformitate cu Convenția de la Berna, Reteaua Emerald ca parte a rețelei Natura 2000. În 2016, Comitetul permanent al Consiliului Europei (T-PVS / PA (2016) 1 1) a acceptat un număr de 48 de situri candidate Emerald, inclusiv 12 zone propuse de importanță avifaunistică (IBA).

Pentru a stabili condițiile de referință pentru mediul biologic, au fost luate în considerare zonele naturale protejate deja incluse în rețeaua națională, siturile candidate Emerald (inclusiv IBA) traversate de traseul LEA sau situate în culoar de analiză. Ariile naturale protejate de stat desemnate candidate (situri Emerald, inclusiv IBA).

În stabilirea traseului LEA s-a încercat pe cât posibil evitarea traversării ariilor protejate, acestea fiind situate la distanțe de 1,6 km de traseul propus pentru LEA.

Ariile de Importanță Avifaunistică (AIA) reprezintă un efort comun, la nivel mondial, de menținere într-o stare favorabilă a populațiilor de păsări, precum a habitatelor acestora.

Primul inventar european al Ariilor de Importanță Avifaunistică a fost lansat de BirdLife Internațional în 1989. În 2000 BirdLife Internațional recunoaște 12 situri din Republica Moldova ca AIA. Ca urmare a deficitului de date existent privind ecologia multor specii de păsări, dar a finanțării reduse a programelor de cercetare monitorizare, este inițiat proiectul „Monitorizarea ariilor de importanță avifaunistică din Republica Moldova pentru îmbunătățirea managementului conservării” („Monitoring Important Bird Areas in Moldova to Improve Conservation Management”).

Dintre cele 11 arii de importanță avifaunistică, Situl Pădurea Domnească este intersectat de LEA. Acest sit, având o suprafață de 13,089 ha, fiind înregistrat cu codul MD003.

Populațiile speciilor și habitatelor protejate pentru care au fost declarate siturile sunt neizolate, cu arie de răspândire extinsă, iar lucrările ce se vor executa în perioada de implementare a proiectului nu vor diminua starea actuală de conservare a speciilor habitatelor protejate. Lucrările de construcții ce se vor executa nu vor determina reducerea numerică a populațiilor speciilor de faună protejate identificate pe amplasamentul sau în vecinătatea proiectului propus. Acestea sunt specii de faună mobilă, care în perioada lucrărilor de construcție pe amplasament se vor deplasa în zone învecinate neafectate de activitatea umană. După finalizarea lucrărilor prevăzute în documentația tehnică de execuție, inclusiv cele pentru refacerea mediului retragerea utilajelor, a oamenilor de pe amplasament, exemplarele adulte din speciile de faună menționate vor reveni pe terenurile anterioare, întrucât nu se vor produce modificări semnificative ale caracteristicilor naturale ale habitatelor identificate în zona de interes.

Luarea în considerare a comentariilor/observațiilor relevante ale publicului interesat. Nu au fost înregistrate observații relevante ale publicului în parcurgerea procedurii de evaluare a impactului.

III. MĂSURI PENTRU PREVENIRE, REDUCERE ȘI COMPENSARE A EFECTELOR SEMNIFICATIVE NEGATIVE ASUPRA MEDIULUI

Măsuri în timpul (faza) realizării construcției proiectului (se vor preciza pentru fiecare factor de mediu în parte: apă, aer, sol, subsol, biodiversitate/arii naturale, zgomot, vibrații, radiații, deșeuri, risc pentru sănătate, peisaj, patrimoniu cultural și istoric, resurse naturale, etc.) și efectul implementării acestora;

Măsuri în timpul realizării proiectului – protecția solului subsolului

Pentru protecția solului/subsolului și minimizarea, reducerea și evitarea dacă este posibil a potențialelor efecte ale Proiectului, următoarele măsuri de reducere sunt recomandate a fi implementate:

- stabilirea de comun acord investitor-constructor a zonelor pentru organizarea de șantier (sediul central sediile de lot de-a lungul traseului LEA);
- utilizare de bariere care să marcheze limitele organizării de șantier să împiedice afectarea altor

zone în afara celor necesare pentru proiect;

- depozitarea controlată a materialelor de construcții generate în timpul etapei de execuție dezafectare în zone speciale pe amplasament;
- se interzice deschiderea de noi cariere de împrumut pentru extragerea materialelor de construcții se vor achiziționa materiale de construcție de la carierele sau agenții economici autorizați de către autoritățile de stat ale RM;
- stratul de sol fertil va fi extras se va evita amestecarea cu solul fertil, va fi depozitat într-un loc special coordonat cu autoritățile publice locale, iar la terminarea lucrărilor de construcție va fi utilizat la amenajarea teritoriului;
- evitarea depozitării pe pământ a materialelor care expuse precipitațiilor pot determina infiltrații în sol apa subterană (zone de depozitare impermeabile);
- minimizarea excavațiilor a decopertărilor în zonele afectate de activitățile proiectului;
- amenajarea unor zone de parcare pentru autovehiculele utilajele implicate în lucrările proiectului;
- toate echipamentele vehiculele utilizate vor fi menținute în stare bună de funcționare, iar posibilele defecțiuni ale mijloacelor de transport și/sau utilajelor vor fi remediate în unități de service specializate, nu pe amplasament;
- pentru reducerea riscului scurgerilor accidentale de combustibil lubrefianți, alimentarea cu combustibil schimbul de ulei se vor realiza în centre specializate;
- zonele de lucru se vor dota cu materiale absorbante și/sau substanțe neutralizatoare pentru intervenție rapidă în caz de poluare accidentală generată de pierderi de carburanți și/sau lubrifianți;
- depozitele de sol fertil mineral rezultate din săpăturile executate pentru fundațiile stâlpilor se vor amplasa în zone afectate de eroziune situate în imediata apropiere a zonelor de lucru de la care provin, fără afectarea terenurilor adiacente. Înălțimea maximă de depozitare va asigura stabilitatea depozitului de sol excavat;
- în perioadele ploioase săpăturile deschise vor fi protejate prin acoperire cu folii de polietilenă, traficul pe drumurile neasfaltate va fi evitat, iar brazdele realizate de vehicule vor fi remediate cât mai curând posibil;
- asigurarea gropilor de fundații cu pante de evacuare a animalelor sălbatice;
- împrejmuirea gropilor de fundații conform normativelor în cazul când acestea vor rămâne deschise pentru mai mult timp;
- limitarea, acolo unde este posibil, a numărului de treceri ale vehiculelor pe drumurile neasfaltate, în special în zonele cu sol sensibil sau pe pante abrupte;
- pentru transportul materialelor de construcții terenurile abrupte vor fi evitate prin utilizarea rutelor alternative sau a vehiculelor alocate acolo unde este posibil. Vor fi întreprinse activități pentru asigurarea stabilității pantelor, inclusiv în zonele predispuse la alunecări de teren;
- pentru transportul elementelor de construcții al noilor echipamente, se vor utiliza, pe cât posibil, drumurile de acces existente; deșeurile generate în timpul activităților proiectului vor fi gestionate în conformitate cu prevederile legale în domeniu (colectare selectivă fără contact cu solul, apă; reutilizare depozitare finală);
- este interzisă arderea deșeurilor solide al altor deșeuri a vegetației uscate în șantierul de construcții;
- după realizarea lucrărilor aferente proiectului vor fi întreprinse lucrări de refacere a amplasamentului, inclusiv re-vegetarea/însămânțarea cu specii native în completarea regenerării naturale a vegetației îmbunătățirea stratului de la suprafața terenului.

Aceste măsuri specifice de reducere a impactului vor trebui să asigure că terenurile afectate de lucrările proiectului nu vor fi supuse eroziunii semnificative, alunecărilor compactării solului. Aceste măsuri vor fi axate pe reducerea impactului asupra solului a activităților principale, inclusiv construcția de drumuri de acces lucrările de amenajare a terenului pentru stațiile electrice LEA, vor fi incluse în documentele tehnice corespunzătoare.

Măsuri în timpul (faza) exploatarei - protecția solului și subsolului

- utilizarea drumurilor existente pentru activitățile de mentenanță reparatii ale LEA;
- echipamentele vehiculele vor fi menținute în bună stare de functionare și vor fi testate și verificate în conformitate cu prevederile legale aplicabile ale RM;
- vor fi prevăzute echipamente pentru situații de urgență pentru colectarea scurgerilor de ulei și al altor substanțe pe sol;
- se va asigura ca personalul să fie competent instruit privind protecția mediului securitatea

comunității.

Măsuri în timpul (faza) de închidere, demolare, dezafectare - protecția solului și subsolului

- procesul de închidere, demolare, dezafectare se va conforma cu prevederile aplicabile ale RM privind obținerea autorizației de desființare coordonarea activității cu Agenția de Mediu,
- depozitarea controlată a materialelor a deșeurilor generate în timpul etapei de dezafectare în zone speciale pe amplasament; de evitarea depozitării pe pământ a materialelor care expuse precipitațiilor pot determina infiltrații în sol apă subterană (zone de depozitare impermeabile);
- amenajarea unor zone de parcare pentru autovehicule și utilajele implicate în lucrările proiectului. Zonele de lucru se vor dota cu materiale absorbante sau substanțe neutralizatoare pentru intervenție rapidă în caz de poluare accidentală generată de pierderi de carburanți și/sau lubrifianți;
- limitarea, acolo unde este posibil, a numărului de treceri ale vehiculelor pe drumurile neasfaltate, în special în zonele cu sol sensibil sau pe pante;
- evacuarea deșeurilor solide redarea terenului în circuitul agricol la starea inițială.

Măsuri în timpul realizării proiectului – protecția apelor

- dotarea cu WC mobile pentru muncitorii implicați în etapele de construcție dezafectare;
- amplasarea zonelor de construcție de-a lungul traseului LEA la distanță de apele de suprafață din apropiere, astfel încât impactul asupra apelor să fie diminuat (se va stabili la următoarea etapă a proiectului – detalii de execuție);
- fundațiile stâlpilor LEA se vor amplasa, dacă este posibil, în zone uscate cu structură geologică consolidată se vor evita zonele umede sau luncile inundabile; în cazul în care acest lucru nu este posibil se vor utiliza fundații cu coloane forate, o soluție mai prietenoasă comparativ cu soluția clasică;
- limitarea, dacă este posibil, a activităților de construcție pe teren moale, în condiții de umiditate;
- menținerea tuturor echipamentelor în starea bună de funcționare și evitarea oricăror scurgeri accidentale prin repararea echipamentelor în zone special amenajate;
- prevenirea eroziunilor a transportului sedimentelor din zonele de construcție, inclusiv drumuri, în cursurile de apă;
- depozitarea controlată a materialelor de construcție și a deșeurilor generate în timpul etapelor de construcție și dezafectare în zone distincte pe amplasament;
- evitarea depozitării pe sol a materialelor care expuse la precipitații pot conduce la infiltrații în apele subterane (impermeabilizarea zonelor de depozitare);
- interzicerea traversării cursurilor de apă de către vehicule utilaje în timpul lucrărilor de construcție; interzicerea deversării apelor sau a materiilor în cursurile de apă, depozitarea solului sau a altor materiale în zone apropiate de cursurile de apă;
- dotarea transformatoarelor cu cuve de retenție a uleiului/apelor de ploaie amplasate pe fundații de beton în vederea protecției împotriva scurgerilor accidentale de ulei.

Măsuri în timpul (faza) exploatarea proiectului - protecția apei

- se recomandă inspecții periodice în timpul operării stațiilor electrice pentru a asigura integritatea containerelor de depozitare a scurgerilor accidentale de combustibil, lubrifianți sau vopsea.

Măsuri în timpul (faza) de închidere, demolare, dezafectare - protecția apei

- procesul de închidere, demolare, dezafectare se va conforma cu prevederile aplicabile ale RM privind obținerea autorizației de desființare coordonarea activității cu Agenția de Mediu;
- dotarea cu WC mobile pentru muncitorii implicați în etapele de demolare;
- depozitarea controlată a materialelor de construcție a deșeurilor generate în timpul etapelor de demolare în zone distincte pe amplasament;
- menținerea tuturor echipamentelor în starea bună de funcționare și evitarea oricăror scurgeri accidentale prin repararea echipamentelor în zone special amenajate;
- interzicerea traversării cursurilor de apă de către vehicule și utilaje implicate în activitățile de dezafectare;
- interzicerea deversării apelor sau a materialelor în cursurile de apă, depozitarea solului sau a altor materiale în zone apropiate de cursurile de apă;
- asigurarea echipamentelor în situații de urgență pentru colectarea scurgerilor accidentale de ulei combustibili.

Măsuri în timpul realizării proiectului – protecția aerului

În etapa de construcție, o serie de măsuri de bune practici pot fi aplicate pentru reducerea emisiilor de praf și a emisiilor de substanțe poluante asociate traficului rutier, precum:

- reducerea zonelor de excavare deschise coordonarea adecvată a activităților de excavare (excavare, sortare, compactare, etc.);
- numărul de mijloace de transport utilizate pentru materialele și echipamentele necesare montării stâlpilor LEA este relativ redus, corespunzător cantităților asociate;
- echipamentele utilizate pentru montarea stâlpilor LEA nu vor funcționa simultan se va respecta eșalonarea lucrărilor, în conformitate cu normele tehnice specifice;
- utilizarea tehnicii de stropire cu apă a frontului de lucru pentru reducerea prafului, în cazul în care în urma transportului pe drumurile neasfaltate a lucrărilor aferente Proiectului praful rezultat este vizibil;
- evitarea executării lucrărilor care implică manevrarea pământului (decapări, umpluturi) în timpul perioadelor cu vânturi puternice sau averse puternice;
- menținerea echipamentelor a utilajelor utilizate în activitatea de construcții în stare bună de funcționare;
- acoperirea cu prelate a vehiculelor care transportă materiale agregate;
- dotarea muncitorilor cu echipamente individuale de muncă pentru reducerea expunerii la praf și zgomot.

Măsuri în timpul (faza) exploatării proiectului - protecția aerului

În timpul etapei de funcționare, după punerea în funcțiune a proiectului, se recomandă aplicarea mai multor măsuri de bună practică, precum:

- limitarea vitezei vehiculelor pe drumurile locale de acces;
- alegerea celor mai scurte rute de transport și evitarea zonelor aglomerate;
- efectuarea verificărilor tehnice periodice ale vehiculelor și menținerea acestora în stare bună de funcționare,
- oprirea motoarelor autovehiculelor în intervalul de timp în care se desfășoară activitățile de întreținere LEA.

Măsuri în timpul (faza) de închidere, demolare, dezafectare - protecția aerului

În timpul etapei de dezafectare, o serie de măsuri de bune practici pot fi aplicate pentru reducerea poluării aerului, precum:

- utilizarea tehnicii de stropire cu apă a frontului de lucru pentru reducerea prafului, în cazul în care în urma transportului pe drumurile neasfaltate a lucrărilor de dezafectare praful rezultat este vizibil;
- reducerea vitezei transportului auto pe drumurile neasfaltate;
- menținerea echipamentelor în stare bună de funcționare;
- managementul deșeurilor rezultate din activitățile de demolare în conformitate cu ierarhia deșeurilor (reutilizare, reciclare, valorificare, eliminare);
- curățarea roților vehiculelor înainte de a părăsi șantierul.

Măsuri în timpul (faza) exploatării proiectului — adaptarea la schimbările climatice

Schimbările climatice reprezintă un domeniu complex care implică două abordări ce se concentrează pe necesitatea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) prin măsuri adecvate de adaptare la efectele schimbărilor climatice actuale sau preconizate.

Ținând cont de caracteristicile specifice ale zonei propuse pentru amplasarea proiectului, principalele impacturi ale schimbării climei datorate creșterii variabilității climatice a potențialelor furtuni mai puternice constau în:

- vânturi puternice furtuni care pot deteriora conductoarele prin căderea copacilor;
- riscuri ridicate de inundații, alunecări de teren și alte riscuri naturale;
- temperatură ridicată care poate reduce capacitatea LEA și conduce la creșterea consumurilor de servicii auxiliare în stațiile electrice transformatoare, etc.

Impactul potențial al schimbărilor climatice este de așteptat să fie moderat datorită măsurilor de adaptare integrate ca parte a planificării, proiectării implementării Proiectului, cum ar fi: LEA a fost dimensionată ținând cont de principalele condiții climato-meteorologice specifice zonei Proiectului.

În timpul funcționării Proiectului, pentru adaptarea la schimbările climatice este necesară derularea unui program riguros de mentenanță și întocmirea Planului pentru Situații de Urgență care prevede următoarele tipuri de lucrări ce trebuie efectuate periodic:

- menținerea lățimii culoarului de protecție LEA, conform prevederilor HG nr. 514/2002 pentru

aprobarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice; în acest caz, copacii care depășesc înălțimea de 4,0 m se vor tăia sau rețeza;

- inspectia vizuală a stării tehnice a LEA (stâlpi, conductoare, fundații stâlpi);
- efectuarea lucrărilor necesare de înlocuiri (elemente de izolare defecte, conductoare deteriorate, cleme și legături necorespunzătoare);
- efectuarea lucrărilor necesare de reparații (stâlpi, fundații, etc.).

Ca parte a etapei de fezabilitate proiectare vor fi integrate anumite măsuri pentru a lua în considerare caracteristicile zonei proiectului (principalele condiții climatice meteorologice, rezultatele cercetărilor preliminare) pentru a promova reziliența climatică (instalații/sisteme moderne, tipuri de stâlpi LEA, rutarea LEA pentru evitarea zonelor împădurite);

- realizarea investigațiilor de teren detaliate pentru stabilirea poziției finale a stâlpilor LEA în etapele următoare ale Proiectului (Proiect Tehnic Detalii de Execuție) pentru evitarea erodării solului a alunecărilor de teren;
- se va întocmi un Plan pentru Situații de Urgență pentru riscurile potențiale tehnologice naturale (riscuri naturale evenimente extreme care pot include inundații, furtuni, fulgere, alunecări de teren, evenimente seismice, etc.) în vederea protejării sănătății umane a mediului atunci când riscurile naturale pot genera situații de urgență.

Măsuri în timpul realizării proiectului - zgomot vibrații

- folosirea mijloacelor de transport utilajelor cu grad sporit de silențiozitate, prevăzute cu atenuator de vibrații, cu inspecțiile tehnice periodice efectuate la zi;
- respectarea programului zilnic de lucru;
- în timpul zilei, vor fi stabilite proceduri pentru a reduce zgomotul care provoacă disconfort și tulburări, atât pentru lucrători, cât pentru comunitățile locale; activitățile din timpul sărbătorilor, nopților sau weekend-ului vor fi evitate;
- deplasarea mijloacelor auto care transportă materialele și echipamentele pe drumurile de pământ sau balastate cu viteze de maximum 20 km/h.

Măsuri în timpul (faza) exploatarea proiectului - zgomot, vibrații

În etapa de funcționare, zgomotele și vibrațiile asociate funcționării LEA vor fi reduse prin metode constructive (montarea antivibratoarelor și distanțierelor).

După finalizarea lucrărilor de execuție, se recomandă efectuarea de către Contractor a unui studiu de zgomot în incintă și la limita incintei stației BtB Bălți.

Sunetele produse de descărcările Corona sunt de intensitate scăzută și nu generează disconfort în zonele învecinate, aceste sunete nu pot fi eliminate sau reduse.

Se recomandă ca la pornirea și oprirea grupurilor Diesel să se poarte echipamentul individual de protecție împotriva zgomotului, chiar dacă expunerea este de scurtă durată.

Caracteristicile de zgomot ale echipamentelor tehnologice și tehnice conform NCM E.04.022006 vor fi specificate în documentația tehnică a acestora.

Se estimează că activitățile din cadrul stațiilor electrice vor respecta limitele nivelului de zgomot la limita amplasamentului, impuse de NCM E.04.02-2006, iar față de zonele sensibile, rezidențiale, se vor încadra în nivelul de zgomot impus pentru perioada de zi: de 55 dB A.

Măsuri în timpul (faza) de închidere, demolare, dezafectare - zgomot, vibrații

- folosirea mijloacelor de transport utilajelor cu grad sporit de silențiozitate, prevăzute cu atenuator de vibrații, cu inspecțiile tehnice periodice efectuate la zi;
- respectarea programului zilnic de lucru;
- în timpul zilei, vor fi stabilite proceduri pentru a reduce zgomotul care provoacă disconfort și tulburări, atât pentru lucrători, cât pentru comunitățile locale;
- activitățile din timpul sărbătorilor, nopților sau weekend-ului vor fi evitate;
- deplasarea mijloacelor auto care transportă deșeurile rezultate în urma dezafectării liniei electrice pe drumurile de pământ sau balastate cu viteze de maxim 20 km/h.

Măsuri de reducere a impactului asupra biodiversității/ării naturale, asigurarea siguranței tuturor stâlpilor liniilor electrice prin:

- realizarea de construcții care sunt sigure pentru păsări, în conformitate cu standardele tehnice existente;
- modernizarea „stâlpilor ucigași”, în conformitate cu standardele tehnice existente.

Din punct de vedere al biodiversității, principiile generale în proiectarea traseului LEA tin de

evitarea cât mai mult posibil a următoarelor zone - de păduri: parcuri rezervatii naturale, arii importante pentru păsări.

Traseul propus LEA 400 kV Bălți - Suceava evită cele mai multe arii naturale protejate, cu următoarele excepții: traversează parțial situl Pădurea Domnească.

Luând în considerare, că zona proiectului este situată în calea de migrație a păsărilor fiind perpendicular pe rutele de migrație, s-a ținut cont de toate păsările migratoare care pot traversa această zonă, în special a celor clasificate la nivel național internațional ca vulnerabile, periclitare, periclitare critic. Evaluarea impactului asupra biodiversității s-a concentrat pe principalele riscuri — electrocutare, coliziune, pierderea habitatelor.

Măsurile de reducere a impactului propuse a fi implementate pentru reducerea riscului de electrocutare și coliziune la speciile de păsări migratoare, cuibăritoare sau sedentare sunt:

Pentru reducerea riscurilor recomandăm amplasarea tuturor stâlpilor LEA pe terenuri agricole, pajști sau pășuni. Aceste zone pot fi utilizate de păsări în special în zone de hrănire sau/și odihnă. Doar unele păsări mici, cum ar fi ciocârlie pot utiliza aceste terenuri pentru cuibărit, dacă se îndeplinesc toate condițiile ecologice.

Ariile importante pentru păsări, cum ar fi stufărișurile, pădurile, zonele umede, trebuie evitate pentru amplasarea definitivă a stâlpilor pentru a se evita pierderea definitivă a acestor habitate. Pentru stâlpii ce vor fi amplasați în Aria Naturală Protejată Pădurea Domnească, suprafețele afectate vor fi acordate de comun acord cu responsabilii pentru managementul ariei protejate, în așa fel încât suprafețele afectate să fie minime și să nu pericliteze cuibăritul unor specii importante sau populații importante de specii dependente de acest ecosistem.

Prin implementarea Proiectului, pierderea habitatelor de hrănire/odihnă va fi minimă, astfel că și riscurile asociate sunt foarte scăzute. Totuși, vor trebui stabilite măsuri de reducere a riscurilor pentru a ne asigura că potențialele pierderi de habitate de hrănire/odihnă sunt minimizezate în acord cu cerințele legislative în vigoare.

Măsuri în timpul realizării proiectului - reducerea impactului asupra fondului forestier ca rezultat al defrișării.

- Procedura de defrișare a arborilor se va face în conformitate cu legislația aplicabilă de mediu și se va obține Autorizația de defrișare a arborilor,
- Elaborarea unui plan adecvat de gestionare a vegetației pentru a minimiza tăierea copacilor pe coridorul de lucru pentru a asigura o bună gestionare a copacilor tăiați;
- Pentru pierderea copacilor situați pe coridorul de lucru, vor fi stabilite măsuri compensatorii adecvate prin plantarea aceleiași specii de copaci, în locații convenite cu autoritățile competente, se recomandă o înlocuire minimă de 3-5 la 1;
- Tăierea copacilor se va face în afara perioadei de creștere cuibărit a faunei care populează zona afectată.

Măsuri în timpul (faza) exploatării proiectului - reducerea impactului asupra fondului forestier:

- plan integrat de management al vegetației pentru îndepărtarea speciilor de copaci de talie mare, încurajarea creșterii speciilor de talie mică.
- control anual al alarmelor de păsări, ca parte a activităților de mentenanță, înlocuiri dacă este cazul.

Măsuri în timpul realizării proiectului - accesul la terenuri și utilizarea acestora

- în poziționarea stâlpilor LEA se va ține cont de modul de utilizare a terenurilor astfel încât impactul asupra lor să fie minim;
- informarea părților interesate din zona proiectului privind activitățile planificate de construcții și eventuale restricții de acces la terenuri înaintea începerii lucrărilor;
- planificare adecvată a lucrărilor de construcții astfel încât să se țină cont de activitățile sezoniere agricole în vederea reducerii impactului negativ asupra producției agricole;
- după terminarea lucrărilor de construcții, terenurile utilizate pentru drumurile de acces temporare sau pentru instalațiile necesare vor fi readuse la starea inițială.

Măsuri în timpul (faza) exploatării proiectului - accesul la terenuri și utilizarea terenurilor

- Beneficiarul va monitoriza sistematic, va menține coridorul de protecție conform cerințelor de securitate, va supraveghea terenurile productive în timpul funcționării.

Măsuri în timpul (faza) de închidere, demolare, dezafectare - accesul la terenuri si utilizarea terenurilor

- informarea părților interesate din zona proiectului privind activitățile planificate de dezafectare si eventuale restricții de acces la terenuri înaintea începerii lucrărilor;
- planificare adecvată a lucrărilor de dezafectare astfel încât să se țină cont de activitățile sezoniere agricole în vederea reducerii impactului negativ asupra producției agricole;
- după terminarea lucrărilor de dezafectare terenurile utilizate vor fi readuse la starea inițială;
- după terminarea lucrărilor, terenurile ocupate anterior de către stâlpii LEA pot fi folosite din nou ca terenuri productive.

Măsuri în timpul realizării proiectului - protecția de câmpuri electrice si magnetice de personalul care execută lucrările de construcții din stațiile electrice la LEA va fi instruit cu privire la procedurile de sănătate si securitatea muncii specifice, inclusiv restricțiile aplicabile.

Măsuri în timpul (faza) exploatării proiectului - protecția de câmpuri electrice si magnetice

- personalul care asigură lucrările de întreținere ale LEA a stațiilor electrice va fi instruit cu privire la procedurile de sănătate, securitatea muncii specifice, inclusiv cele legate de expunerea la câmpurile electrice magnetice;
- pregătirea și diseminarea informațiilor privind riscul câmpului electromagnetic asupra sănătății omului către toți proprietarii de terenuri din culoarul de protecție LEA, inclusiv afișarea acestora la avizierele de informare locale (sate, orașe).

Măsuri în timpul (faza) de închidere, demolare, dezafectare - protecția de câmpuri electrice si magnetice

- respectarea prevederilor legislative privind sănătatea securitatea muncii.

Măsuri în timpul realizării proiectului - sănătate si securitate ocupațională si publică

- implementarea si respectarea Planului de Sănătate Securitate Ocupațională;
- pregătirea Planului de răspuns pentru Situații de Urgență— etapa de construcții funcționare;
- pregătirea respectarea Codului de Conduită va fi respectat de personal subcontractorii implicați în lucrările de construcții asociate Proiectului;
- instrucțiuni privind traficul rutier pentru executarea lucrărilor de construcții aferente Proiectului;
- se vor include măsuri speciale de siguranță în cazul traversării localităților, școlilor la trecerea pe lângă zonele protejate;
- instrucțiuni pentru contractori muncitori privind regulamentele de securitatea ocupațională planurile de acțiuni;
- restricționarea accesului la zonele în care se desfășoară activități de construcții - garduri de protecție pentru a împiedica accesul persoanelor neautorizate.

Măsuri în timpul (faza) exploatării proiectului - sănătate si securitate ocupațională si publică

- implementarea, respectarea Planului de Sănătate și Securitate Ocupațională;
- pregătirea și respectarea Planului de răspuns pentru Situații de Urgență;
- instrucțiuni privind traficul rutier pentru Proiect;
- se vor include măsuri speciale de siguranță în cazul traversării localităților, școlilor la trecerea pe lângă zonele protejate;
- instrucțiuni pentru muncitori privind regulamentele de securitatea ocupațională în planurile de acțiuni;
- restricționarea accesului la stâlpii LEA, implementarea măsurilor de siguranță pentru populația locală și securizarea stației BtB cu garduri de protecție pentru a împiedica accesul persoanelor neautorizate;
- materiale informative amplasate pe stâlpii LEA referitoare la restricții privind activitățile care pot fi efectuate în imediata apropiere a LEA instrucțiuni în caz de accidente; aceste materiale informative vor fi editate în limbi corespunzătoare locațiilor stâlpilor LEA.

Măsuri în timpul (faza) de închidere, demolare, dezafectare - sănătate si securitate ocupațională și publică

- implementarea respectarea Planului de Sănătate Securitate Ocupațională;
- respectarea Planului pentru Situații de Urgență;
- Codul de Conduită va fi respectat de personal, subcontractorii implicați în lucrările de dezafectare

asociate Proiectului;

- instrucțiuni privind traficul rutier pentru executarea lucrărilor de dezafectare; se vor include măsuri speciale de siguranță în cazul traversării localităților, școlilor și la trecerea pe lângă zonele protejate;
- instrucțiuni pentru contractori și muncitori privind regulamentele de securitatea ocupațională și planurile de acțiuni;
- restricționarea accesului la zonele în care se efectuează lucrări de dezafectare;
- garduri de protecție și materiale informative cu privire la lucrările de dezafectare.

Măsuri în timpul realizării proiectului -reducere a impactului asupra peisajelor și atracțiilor vizuale

În etapa de proiectare (proiect de execuție) se va evita poziționarea stâlpilor LEA pe culmile dealurilor în vederea diminuării impactului asupra peisajului.

În etapa de proiect de execuție a LEA, trebuie acordată atenție peisajului pentru a evita expunerea inutilă a stâlpilor pe vârful dealurilor din peisaj. Acest lucru ar fi, de asemenea, un avantaj pentru a evita coliziunile în cazul zborului păsărilor migratoare.

Măsuri în timpul (faza) exploatării proiectului reducere a impactului asupra peisajelor și atracțiilor vizuale

Pentru etapa de funcționare, impactul rezidual este estimat a fi minor ținând cont de amplasarea finală a LEA în peisaj în etapa de detalii de execuție a Proiectului.

Măsuri de reducere a impactului asupra sănătății și securității în muncă și publică

Pe durata construcției funcționării LEA propuse, riscurile pericolele vor fi prevenite prin punerea în aplicare a măsurilor procedurilor de protecție a muncii precum prin instruirea periodică a lucrătorilor. Riscurile din jurul șantierelor de construcții vor fi reduse prin implementarea unui Plan de Acțiune privind Sănătatea și Securitatea în Muncă impus companiei de construcții care împreună cu angajamentul de a respecta Legea nr. 186/2008 securității sănătății muncii va constitui baza bunăstării angajaților muncitorilor în domeniul sănătății siguranței. De asemenea, compania de construcții va pregăti planuri de răspuns în situații de urgență pentru a gestiona accidente și situațiile de urgență pe baza identificării prealabile a riscurilor pericolele majore legate de construcție, funcționare/întreținere dezafectare. Accesul persoanelor străine pe de construcție este strict interzisă, iar de construcții va fi securizat cu garduri de protecție.

Utilizarea conducătorilor auto instruiți a personalului operațional calificat va reduce în mod semnificativ riscul accidentelor rutiere. Utilizarea drumurilor va fi coordonată cu autoritățile locale și cu Poliția Rutieră vor fi respectate regulile de circulație rutieră.

La etapa lucrărilor de construcție tot personalul care participă la lucrări va fi echipat, va folosi necondiționat echipamentul de protecție individuală izolat electric, verificat ori de câte ori condițiile de pe șantier.

Măsuri în timpul realizării proiectului — protecția patrimoniului cultural și istoric

- elaborare protocoale adecvate realizarea de instruiți periodice privind acțiunile care trebuie întreprinse de muncitori subcontractori în situația în care se găsesc situri arheologice noi/necunoscute în timpul executării lucrărilor de construcții;
- elaborare protocoale adecvate privind acțiunile care trebuie întreprinse de subcontractori și muncitori în cazul siturilor arheologice deja identificate;
- instruiți periodice angajați, lucrători, subcontractori ca parte a protocoalelor menționate anterior,
- instruirea personalului privind protejarea patrimoniului cultural prin reducerea vitezei de circulație în apropiere de site-urile arheologice și monumente,
- comunicarea informației privind identificarea unor artefacte arheologice în șantierul de construcții stoparea lucrărilor,
- comunicarea informației la Agenția Națională pentru Arheologie.

În timpul etapei de construcții impactul rezidual al Proiectului asupra siturilor arheologice și culturale identificate situate în apropierea traseului LEA este estimat a fi neglijabil iar asupra siturilor neidentificate este estimat a fi minor, ținând cont de implementarea instruirilor și protocoalelor pentru personalul care deservește funcționarea investiției și de respectarea cerințelor de raportare la nivelul autorității competente pentru stabilirea acțiunilor viitoare.

La etapa lucrărilor de construcție vor fi necesare instruiți adecvate protocoale ca muncitorii să aibă cunoștințe despre siturile deja identificate pentru descoperiri culturale arheologice din zona

proiectului să urmărească aspecte legate de identificarea unor noi artefacte sau situri arheologice.

Nu se anticipează un impact major asupra patrimoniului cultural, monumentelor culturale protejate, deoarece evenimentele de importanță culturală au loc în centrul sitului și sunt evitate de proiectul propus.

IV. CONDITII DE REGLEMENTARE PENTRU TOATE ETAPELE DE DEZVOLTARE A ACTIVITĂȚII PLANIFICATE

1. Condiții care urmează a fi îndeplinite pînă la elaborarea documentației de proiect:

- scoaterea definitivă a terenurilor din fondul forestier cu sau fără tăieri rase se va efectua numai în baza unei Hotărîri de Guvern adoptate în condițiile legii (Temei: Codul Silvic nr. 887 din 21.06.1996, art. 78, alin. (2).
- coordonarea Documentației EIA cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică pentru stabilirea zonei de protecție sanitară a traseului LEA propus în apropierea caselor de locuit din s. Balatina și Tomestii Noi, r-nul Glodeni.

2. Condiții în faza de construcție a obiectului:

- beneficiarul/constructorul este obligat să numească prin decizie o persoană responsabilă de protecția mediului atât pe perioada de execuție a lucrărilor, cât și pe cea de exploatare a LEA;
- respectarea legislației de protecție a mediului, precum a legislației privind utilizarea resurselor naturale consumul de energie, prevenirea, limitarea combaterea poluării cauzate mediului și sănătății umane;
- se vor respecta datele tehnice prezentate în documentația de solicitare a prezentului acord de mediu, prevederile normativelor în construcție în vigoare a tuturor condițiilor impuse prin avizele obținute;
- se va respecta zona de protecție, zona de siguranță, zonele cu destinație specială (ariile naturale protejate de stat, de protecție a apelor, de protecție a siturilor arheologice, etc);
- se va informa Agenția pentru Geologie Resurse Minerale se vor stopa lucrările de construcție în cazul depistării acumulărilor de substanțe minerale utile;
- se va informa Agenția Națională Arheologică a Ministerului Educației, culturii cercetării și se vor stopa lucrările de construcție în cazul depistării vestigiilor arheologice;
- efectuarea lucrărilor de defrișare a arborilor și arbuștilor, în conformitate cu prevederile art. 26 al Legii Regnului Vegetal nr. 239 din 08.11.2007, prin obținerea autorizației de la organul competent de mediu;
- împădurirea unor suprafețe de terenuri, echivalente ca suprafață și bonitate în urma retragerii definitive a suprafețelor de terenuri din fondului forestier;
- defrișarea copacilor se va efectua în afara perioadei de creștere, cuibărit a faunei care populează zona afectată;
- decopertarea și depozitarea stratului de sol fertil se va efectua conform prevederilor art. 33, 79 din Codul Funciar nr. 828/1991, în urma efectuării investigațiilor pedologice;
- depozitarea transportarea stratului de sol fertil pe alte terenuri se va efectua prin autorizare și coordonare cu organele autorității publice locale;
- respectarea legislației de mediu de a menține și de a nu periclita starea de conservare favorabilă a speciilor habitatelor naturale precum de a asigura integritatea rețelei ecologice naționale și ariilor naturale protejate de stat;
- scoaterea terenurilor din circuitul agricol silvic pentru realizarea unor obiective economice (traseul LEA) prin Hotărâre de Guvern la propunerea consiliilor unităților administrativ-teritoriale cu acordul proprietarilor terenurilor;
- respectarea măsurilor de reducere a impactului propuse în Raportul privind evaluarea impactului

asupra mediului care stă la baza emiterii prezentului Acord de Mediu.

3. Condițiile necesare a fi îndeplinite în timpul organizării de șantier (de exemplu, interzicerea amplasării organizării de șantier în vecinătatea ariilor naturale protejate etc.):

- la etapa de construcție se vor respecta prevederile legale în vigoare și se va decoperta solul fertil conform normelor legislației funciare silvice (Codul Funciar Codul Silvic);
- montarea stâlpilor din fișia riverană a râului Prut, terenurile situate în ariile sensibile se va efectua în afara perioadei de cuibărit;
- instalarea și menținerea sistemelor anti-coliziune diversivă pentru păsări;
- în cazul în care antreprenorii identifică soluri poluate pe amplasamentul proiectului, se va notifica autoritatea pentru protecția mediului și va fi prezentată propunerea de remediere;
- amplasarea organizărilor de șantier se va face la distanța de 1000 m față de limita ariilor naturale protejate aflate pe traseul liniei LEA;
- este interzisă amplasarea organizării de șantier în fâșiile riverane ale râurilor bazinelor de apă (de la 20 la 100 m, în dependență de lungimea râului, a se vedea prevederile Legii 272/2011, acestea pot fi permise în zona de protecție (500-1000 m), astfel încât impactul asupra apelor să fie diminuat (se va stabili la etapa elaborării proiectului de execuție);
- menținerea tuturor echipamentelor în starea bună de funcționare evitarea oricăror scurgeri accidentale, repararea echipamentelor se va efectua numai în zone special amenajate;
- depozitarea controlată a materialelor de construcții a deșeurilor generate în timpul etapelor de construcție în zone amenajate corespunzător pe amplasament;
- interzicerea traversării cursurilor de apă de către vehicule și utilaje în timpul lucrărilor de construcții;
- coordonarea adecvată a activităților de excavare (excavare, sortare, compactare, etc.) cu scopul reducerii emisiilor de praf în aerul atmosferic;
- planificare adecvată a lucrărilor de construcții astfel încât să se țină cont de activitățile sezoniere agricole în vederea reducerii impactului negativ asupra producției agricole;
- după finisarea lucrărilor de construcții, terenurile utilizate pentru drumurile de acces temporare sau pentru depozitarea instalațiilor necesare vor fi readuse la starea inițială;
- după finisarea lucrărilor de construcții infrastructura rutieră utilizată se va readuce/lăsa în stare bună de funcționare;
- elaborarea și implementarea planului de gestionare a deșeurilor și materialelor (planuri sau secțiuni separate pentru construcție în raport cu funcționarea, linii electrice aeriene (LEA) în raport cu stațiile electrice), care să includă cerințe de gestionare în conformitate cu standardele legislația de mediu în vigoare - elaborarea planului de management al traficului pe toată perioada de construcție.

4. Condițiile necesare a fi îndeplinite în funcție de prevederile actelor normative speciale pe perioada de exploatare a proiectului:

- lucrările planificate de reparații, întreținere tehnică reconstrucție a rețelelor electrice care traversează terenuri agricole se vor efectua cu acordul proprietarilor de terenuri de regulă, în perioada când aceste terenuri nu sunt ocupate de culturile agricole sau când este posibilă asigurarea integrității acestor culturi;
- compensații pentru daunele aduse culturilor proprietarilor terenurilor traversate de LEA și situate în culoarul de protecție în conformitate cu legislația;
- vor fi respectate prevederile art. 86, 98 din Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;

5. Condiții care reies din raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, respectiv, din cerințele legislației Uniunii Europene sau internaționale specifice, în dependență de caz:

- elaborarea unui plan integrat de management al vegetației pentru îndepărtarea speciilor de copaci de talie mare încurajarea creșterii speciilor de talie mică;
- personalul, la etapa de exploatare, va fi instruit asupra măsurilor de protecție a mediului, obligațiilor responsabilităților care le revin, precum și condițiilor care necesită respectate din prezentul acord;
- controlul anual al alarmelor de păsări, ca parte a activităților de mentenanță, înlocuirea alarmelor

dacă este cazul;

- executarea lucrărilor de construcție cu respectarea documentației tehnice elaborate, a normativelor, prescripțiilor tehnice specifice realizării proiectului;
- respectarea măsurilor condițiilor pentru perioada de operare impuse conform prevederilor legale.

Pentru instalațiile care intră sub incidența legislației privind prevenirea și controlul integrat al poluării:

- nivelurile de emisie asociate celor mai bune tehnici disponibile aplicabile, pentru poluanții care pot fi emiși în cantități semnificative, sau, în situația când este cazul, parametrii ori măsuri tehnice echivalente;
- se vor utiliza cele mai bune tehnici disponibile;
- prevederi pentru limitarea efectelor poluării de lungă distanță sau transfrontieră - nu este cazul.
- respectarea normelor impuse prin legislația specială din domeniul calității aerului, managementul apei, managementul deșeurilor, zgomot, protecția mediului;

Prin măsurile luate în Documentația EIM la faza de construire, operare dezafectare, proiectul va asigura condițiile de respectare a normelor impuse prin legislația specifică din domeniul calității aerului, managementul apelor, managementul deșeurilor, zgomot, protecția naturii.

Planul de monitorizare a mediului, cu indicarea componentelor de mediu care urmează a fi monitorizate, a periodicității, parametrilor și amplasamentului ales pentru monitorizarea fiecărui factor.

- Monitorizarea biodiversității, a păsărilor, a vegetației pe perioada de construcție, post-construcție și de funcționare cu respectarea Planului de Management Monitorizare de Mediu Social propus în Documentația EIM.
- Datele înregistrate în timpul monitorizării în perioada de construire a LEA vor fi prelucrate statistic de specialiști în domeniul biodiversității post-construcție vor fi transmise trimestrial la finalizarea lucrărilor, Agenției de Mediu sau la solicitarea acesteia.
- datele înregistrate în timpul monitorizării în perioada de funcționare a LEA vor fi prelucrate statistic de specialiști în domeniul biodiversității vor fi transmise trimestrial la finalizarea lucrărilor, Agenției de Mediu sau la solicitarea acestei autorități de mediu.

6. În timpul (faza) de închidere, demolare, dezafectare și reabilitarea terenului în vederea utilizării ulterioare sunt necesare îndeplinirea următoarelor condiții:

- informarea părților interesate din zona proiectului privind activitățile planificate de dezafectare eventuale restricții de acces la terenuri înaintea începerii lucrărilor;
- planificare adecvată a lucrărilor de dezafectare astfel încât să se țină cont de activitățile sezoniere agricole în vederea reducerii impactului negativ asupra producției agricole;
- după terminarea lucrărilor de dezafectare infrastructura rutieră utilizată se va readuce/lăsa în stare bună de funcționare, montarea gardurilor de protecție și materiale informative cu privire la lucrările de dezafectare.
- procesul de închidere, demolare, dezafectare se va conforma cu prevederile aplicabile ale Republicii Moldova privind obținerea autorizației de desființare coordonarea activității cu Agenția de Mediu.

7. Condițiile pentru refacerea/reconstituirea stării inițiale în vederea utilizării ulterioare a terenului:

- după finisarea lucrărilor de dezafectare terenurile utilizate vor fi readuse la starea inițială;
- după finisarea lucrărilor, terenurile ocupate anterior de către stâlpii LEA vor fi folosite din nou ca terenuri productive.
- lucrările de dezafectare se vor desfășura în timpul orelor de lucru în vederea reducerii impactului datorat traficului.

Planul de monitorizare a mediului, cu indicarea componentelor de mediu care urmează a fi monitorizate, a periodicității, a parametrilor și a amplasamentului ales pentru monitorizarea fiecărui factor.

Planul de monitorizare este elaborat în cadrul Documentației EIM va fi actualizat pe durata construcției, exploatarea dezafectării Proiectului, conform necesităților rezultate din respectarea

standardelor aplicabile, Planul de monitorizare a mediului social (ESMMP) solicită antreprenorului să elaboreze mai detaliat un număr de planuri programe de management de mediu social, după cum urmează:

- Planul de Sănătate Securitate Ocupațională;
- Planul de pregătire răspuns pentru situații de urgență;
- Planul de management al traficului;
- Planul de curățare al terenului, controlul eroziunii de refacere/remediere a sitului;
- Planul de achiziție a terenurilor măsuri compensatorii;
- Procedura arheologică a patrimoniului cultural necunoscut (procedura de identificare);
- Planul/procedura de management al calității aerului;
- Planul/procedura de control al zgomotului EMF;
- Planul de gestionare a deșeurilor materialelor;
- Planul de prevenire răspuns la scurgeri;
- Planul de management al șantierului/organizarea de șantier (inclusiv planul de cazare al lucrătorilor);
- Codul de conduită al lucrătorului;
- Programele de monitorizare a păsărilor pe perioada construcției post-construcție;
- Planul de management al vegetației.

Aceste planuri programe sunt considerate ca făcând parte din planul de monitorizare a mediului și social vor fi pregătite aprobate înainte de etapa de construcție, sau atunci când se decide. Antreprenorul va fi responsabil pentru pregătirea acestor planuri, implicând personal calificat pentru a le elabora.

V. INFORMATIA CU PRIVIRE LA DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE VI. PARTICIPARE A PUBLICULUI

Publicul a fost informat cu privire la parcurgerea fiecărei etape procedurale prin anunțuri:

- în mass-media;
- pe pagina web a Agenției de Mediu, consiliilor raionale, primăriilor;
- la sediul administrațiilor publice locale.

Întru asigurarea principiului transparenței accesibilității informației de mediu în procesul decizional au fost întreprinse următoarele acțiuni:

Informarea cu privire la procesul de participare a publicului interesat în procedura derulată, inclusiv descrierea/indicarea tuturor modalităților mijloacelor de informare întreprinse de toți subiecții implicați în acest proces (se va indica în baza dovezilor deținute, informației cercetate (investigate) de către autoritatea competentă, și/sau transmise la fiecare etapă procedurală de către inițiatorul proiectului și/sau titularul documentației, de către administrația publică locală sau alt public interesat):

1) Când și cum a fost informat publicul în etapa de evaluare prealabilă:

- rezultatul evaluării prealabile a impactului asupra mediului al activității planificate, Deciziei Nr. 10/2923/2022 din 22.06.2022 evaluării prealabile a impactului asupra mediului a activității planificate emisă de Agenția de Mediu, a fost plasat pe pagina web a autorității competente;

2) Când cum a fost informat publicul în etapa de elaborare coordonare a programului de realizare (stabilirea domeniului necesar de evaluat) a studiului de evaluare de impact pentru activitatea planificată:

- anunțul a fost publicat la nivel național în „Ziarul de Gardă” la 12.10.2023 și la nivel regional în ziarul „Nordnews” la 09.10.2023. Publicul interesat a fost informat despre posibilitatea consultării cererii proiectului Programului de realizare a evaluării impactului asupra mediului pentru activitatea planificată, precum și termenii de prezentare a comentariilor pe paginile web a Inițiatorului Î.S. „Moldelectrica” (http://moldelectrica.md/ro/finances/mold_rom_project în limba română http://moldelectrica.md/ru/finances/mold_rom_project - în limba rusă) , sau la e-mail: melnicenco@moldelectrica.md.

3) Când și cum a fost informat publicul în etapa de examinare, analiză a calității documentației privind evaluarea impactului asupra mediului:

- publicul a fost informat în cadrul ședințelor desfășurate în incinta sediilor primăriilor vizate.

4) Când cum a fost informat publicul la etapa consultării asupra conținutului documentației privind

evaluarea impactului asupra mediului:

- a fost transmisă invitația nr. 46-53/1884 din 19.10.2017 către autoritățile cointeresate privind desfășurarea „Consultarea publică a Părților Interesate”;
- au fost transmise scrisori pentru informarea autorităților locale cu privire la desfășurarea întâlnirilor pentru participarea publicului:

nr. 46 - 77/2076 din 28.09.2023 primăria s. Sadovoe;
nr. 46 - 77/2075 din 28.09.2023 primăria s. Pîrlița;
nr. 46 - 77/2074 din 28.09.2023 primăria s. Dușmani;
nr. 46 - 77/2073 din 28.09.2023 primăria s. Ciuciulea;
nr. 46 - 77/2072 din 28.09.2023 primăria s. Limbenii Vechi;
nr. 46 - 77/2071 din 28.09.2023 primăria s. Limbenii Noi;
nr. 46 - 77/2070 din 28.09.2023 primăria s. Fundurii Vechi;
nr.46 - 77/2069 din 28.09.2023 primăria or. Glodeni;
nr. 46 - 77/2068 din 28.09.2023 primăria or. Fălești;
nr. 46 - 77/2067 din 28.09.2023 primăria or. Bălți;
nr. 46 - 77/2066 din 28.09.2023 primăria s. Obreja Veche;
nr. 46 - 77/2065 din 28.09.2023 primăria s. Hiliuți;
nr. 46 - 77/2064 din 28.09.2023 primăria s. Cuhnești;
nr. 46 - 77/2063 din 28.09.2023 primăria s. Balatina;
nr. 46 - 77/2062 din 28.09.2023 primăria s. Corlăteni.

5) Când, cum unde a participat publicul interesat la dezbaterile publice la documentația privind evaluarea impactului asupra mediului a activității planificate;

- publicul interesat a participat la dezbaterile publice, care au avut loc conform graficului elaborat de Î.M. „Moldelectrica”, în sediul primăriei or. Bălți, sediul primăriei Sadovoe, sediul primăriei Corlăteni, sediul primăriei Pîrlița, sediul consiliului raional Fălești, sediul primăriei Obreja Veche, sediul primăriei Hiliuți, sediul primăriei Limbenii Noi, sediul primăriei Limbenii Vechi, sediul primăriei Fundurii Vechi, sediul consiliului raional Glodeni, sediul primăriei Dușmani, sediul primăriei Cuhnești, sediul primăriei Ciuciulea, sediul primăriei Balatina.

6) Informație referitoare la întocmirea transmiterea raportului privind participarea publicului interesat:

- prin scrisoarea nr. 46-77/1744 din 18.07.2024, Î.S. „Moldelectrica” a expediat informația privind raportul de participare a publicului interesat la proiect.

7) Când cum a participat publicul interesat la procesul decizional privind proiectul: nu au fost înregistrate contestații ale publicului interesat privind deciziile luate în cadrul procedurii de reglementare.

8) Cum au fost luate în considerare propunerile/observațiile justificate ale publicului interesat:

- propunerile/observațiile din partea publicului au fost expuse în formularele puse la dispoziția celor interesați, pentru completare transmiterea lor în scris. Î.S. „Moldelectrica” nu a primit comentarii în scris din partea publicului în afara celor din timpul desfășurării întâlnirilor privind consultarea publicului.

9) Dacă s-au solicitat completări/revizuirii ale documentației privind impactul asupra mediului, dacă acestea au fost puse la dispoziția publicului interesat:

- prin scrisoarea nr. 46-77/2200 din 12.10.2023, au fost invitate autoritățile relevante din alte ministere, agenții instituției, asociații profesionale ONG-uri, la examinarea documentației privind evaluarea impactului asupra mediului a activității planificate.

VII. MENTIUNI

Acordul de mediu este un act administrativ cu caracter permisiv, individual, emis de către Agenția de Mediu autoritate administrativă subordonată Ministerului Mediului, responsabilă de reglementarea autorizarea activităților cu impact asupra calității mediului abilitată cu eliberarea actelor permissive pentru practicarea activităților de întreprinzător cu impact asupra mediului prevăzute în Nomenclatorul actelor permissive, aprobat prin Legea nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

Autoritățile administrației publice locale vor plasa anunțul și conținutul acordului de mediu la

sediul său și pe pagina sa web oficială conform prevederilor art. 10⁶ din Legea nr. 86 din 29.05.2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

Conform prevederilor Legii 86/2014, art. 10⁵, alin. (11), acordul de mediu este valabil 4 ani. Inițiatorul poate solicita extinderea termenului de valabilitate al acordului de mediu pentru 1 an, doar o singură dată, cu condiția prezentării către Agenția de Mediu a analizei și argumentelor că situația nu a suferit modificări pe parcursul celor 4 ani. Dacă la expirarea termenului de valabilitate a acordului de mediu inițiatorul nu a obținut aprobarea de dezvoltare a activității planificate (Certificatul de Urbanism pentru Proiectare), acesta urmează să reia procedura de evaluare a impactului asupra mediului începând cu depunerea cererii în conformitate cu art. 7.

Inițiatorul proiectului și/sau titularul documentației are obligația de a notifica în scris autoritatea competentă despre orice schimbare a aspectelor tehnice, precum și în cazul apariției modificărilor de altă natură, care prin evoluția lor au schimbat aspectele fizice în amplasament și au apărut anterior emiterii autorizației de construire.

Notificarea se elaborează în conformitate cu prevederile art. 10⁶ al Legii nr. 86 din 29.05.2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. La fel, dacă inițiatorul renunță la realizarea proiectului se va informa în scris autoritatea competentă emitentă despre acest fapt.

Controlul și verificarea în domeniul protecției mediului și resurselor naturale în conformitate cu Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător este pus în sarcina Inspectoratului pentru Protecția Mediului poziția 5 din anexa I „Lista organelor de control domeniile aferente acestora”.

Astfel, în vederea respectării prevederilor prezentului acord de mediu revine în responsabilitatea Inspectoratului pentru Protecția Mediului — autoritatea administrativă în subordinea Ministerului Mediului, responsabilă de asigurarea unui nivel înalt de supraveghere protecție a mediului și abilitată cu exercitarea controlului privind respectarea procedurilor legale la emiterea actelor permissive, cât și a măsurilor și condițiilor prescrise de către autoritatea competentă emitentă.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului informează autoritatea competentă emitentă, despre gravele încălcări depistate la etapa de realizare, exploatare închidere a proiectului, fapt ce poate atrage după sine suspendarea activităților și/sau anularea acordului, după caz. Executarea prezentei prevederi va efectua de către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului în raza de competență teritorială.

Nerespectarea prevederilor prezentului acord de mediu atrage răspunderea contravențională sau penală, iar în cazul admiterii de prejudicii cauzate mediului de către inițiator, poate atrage răspundere civilă în vederea recuperării prejudiciului cauzat mediului (benevol sau prin intermediul instanței de judecată).

La finalizarea lucrărilor, în vederea efectuării unui control de specialitate pentru verificarea respectării prevederilor prezentului acord de mediu, inițiatorul proiectului va notifica în termen de 3 (trei) zile, subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului pe teritoriul de competență pe care va trece proiectul LEA. Actul de verificare al autorității competente se va anexa la procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor.

Prezentul Acord de Mediu face obiectul procedurii de contencios administrativ. Exercițarea căilor de atac poate fi efectuată în ordinea procedurală de contestare a actelor administrative stabilită în Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320).

Prezentul acord de mediu conține 30 pagini, o anexă de 2 pagini - Lista cu coordonatele stâlpilor LEA 400 KV.

Total anexe: Coordonatele stâlpilor LEA 400 kV Bălți - Suceava, pe teritoriul Republicii Moldova (MOLDREF99_EPSG4037) - 2 file.

Director

Dorin Poverjuc